

MUSEOVIRASTO/ RAKENNUSHISTORIAN OSASTO
Työselostus

Tutkija

Aika

Tutkimuksen laatu

Pappilainventointi

Paikkakunta

Kaup.osa/ Kylä

Kortteli/ Tila

Tontti

Sipoo

Osoite

Työselostus

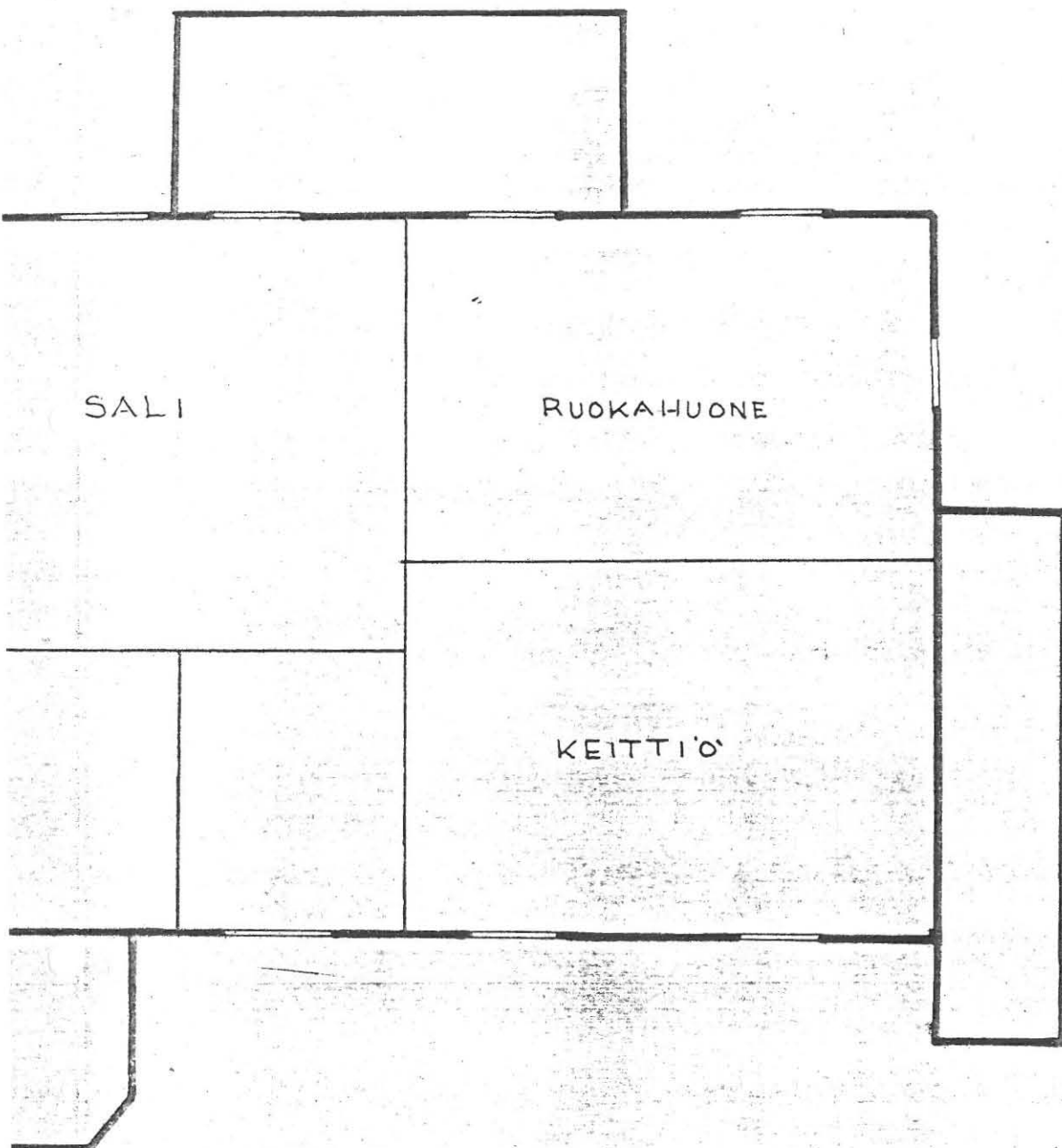
Puhtaaksikirjoittamatonta käsikirjoitusmateriaalia.

Piirrokset

2 kpl pohjapiirroksia, joista toisessa mittaluvut.

Valokuvat

Muuta

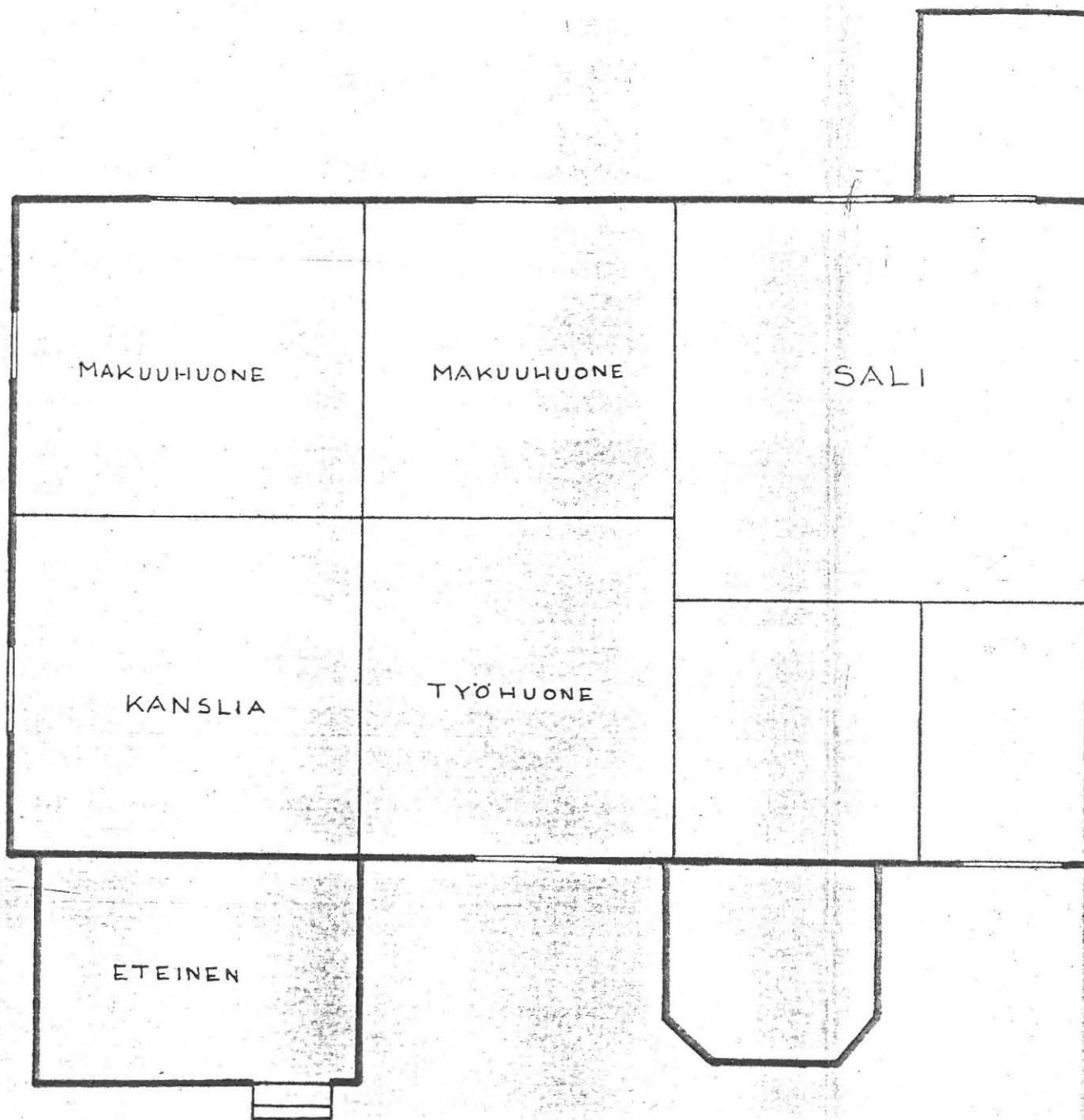
SIPOO

PAPPILA

~~AGR. JALMAR GUSTAFSSON~~

1:100

Kop. E. HÄRÖ

Sipoon pappila
1:100 Kap. E. Harö

MUSEOVIRASTO/ RAKENNUSHISTORIAN OSASTO
Työselostus

Tutkija

Aika

Tutkimuksen laatu

Pappilainventointi

Paikkakunta

Sipoo

Kaup.osa/ Kylä

Kortteli/ Tila

Tontti

Osoite

Työselostus

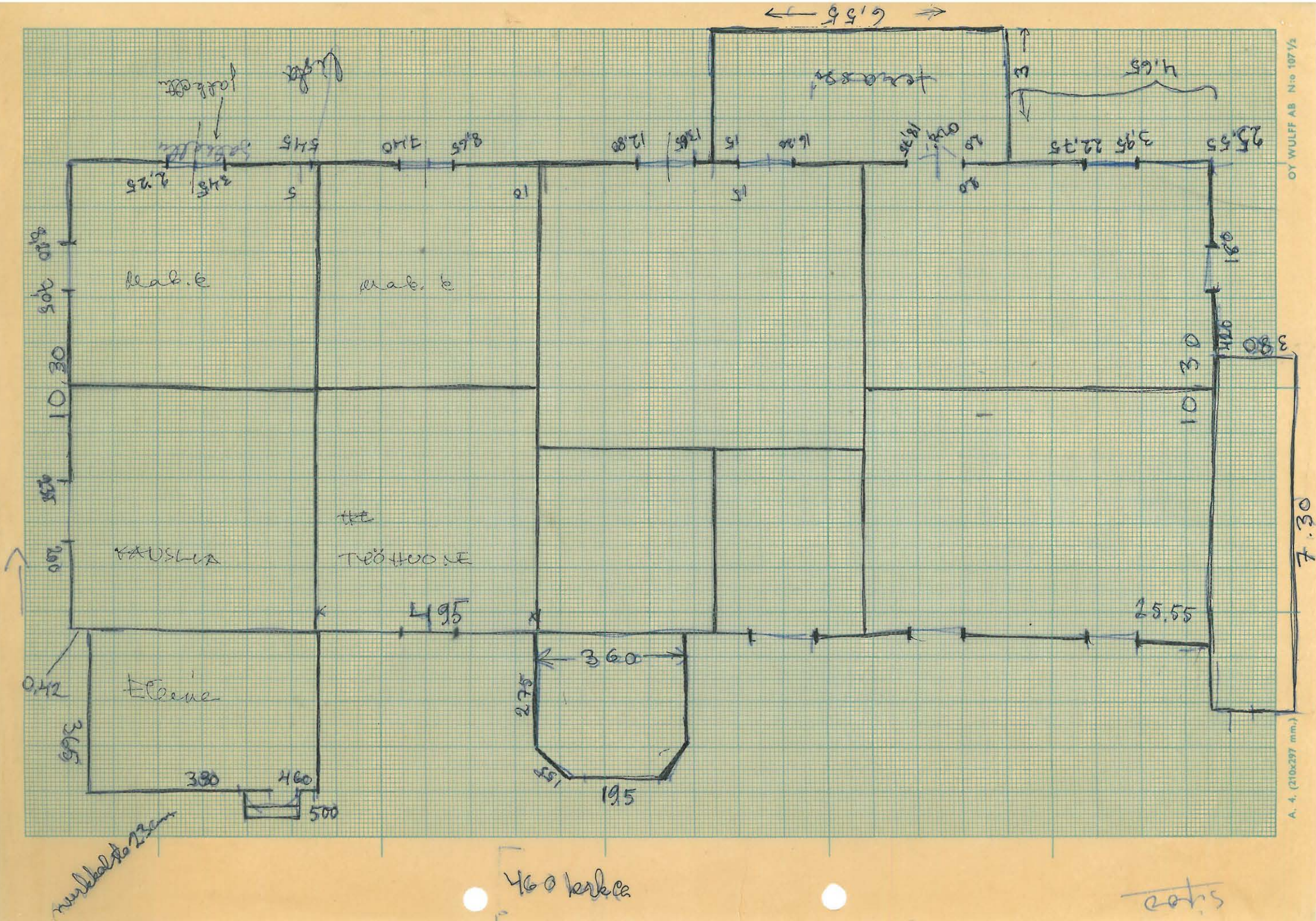
Puhtaaksikirjoittamatonta käsikirjoitusmateriaalia.

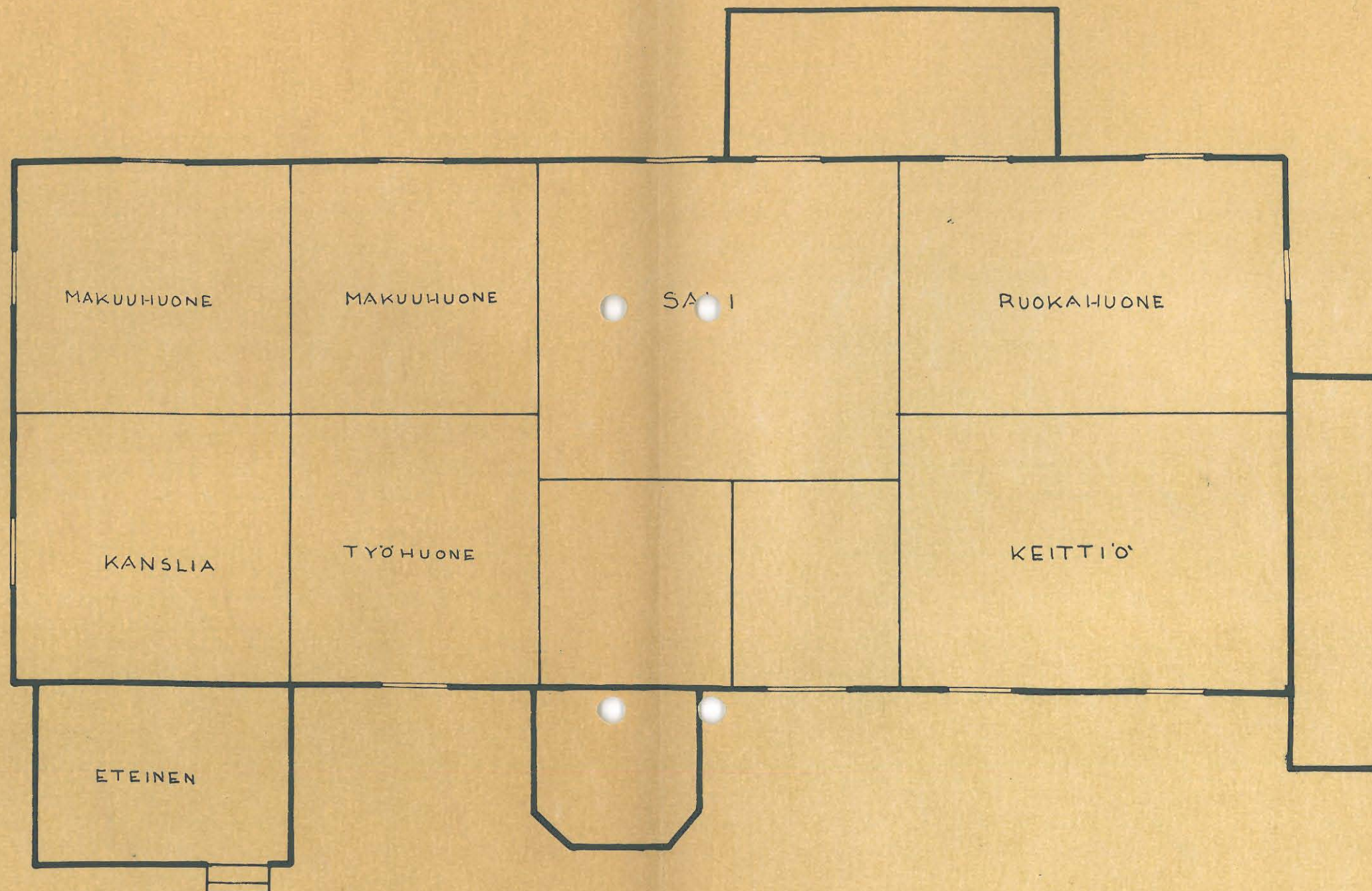
Piirroksat

2 kpl pohjapiirroksia, joista toisessa mittaluvut.

Valokuvat

Muuta

SIPOO
PAPPILA
~~AGR JALMAR GUSTAFSSON~~
1:100 Kop. E. HÄRÖ

~~STP~~ SIP00

Paul Nyberg, Sibbo sockens Historik, I A. 253 - 255
Pappilän kilan symposium, Pappilän kilan
historian samalla paikalla.

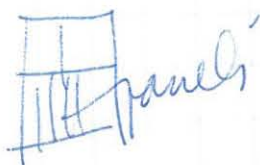
Sammatti
Beino Silonius, Sammatti, (1930)

D. 138, Kal. 1876

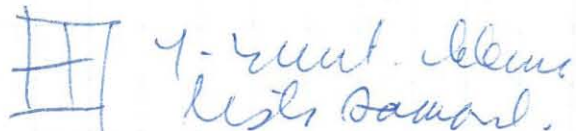
Ukunen jätti olevat
leikkauksen kaad-
on oast.

Aluslan paase
Molemmat paet,

ovi cerassella
uusi

Thank, and best regards

uus oratti majirine
Sankus paassz
2 - run. klm

Sipao

Uddesat

alhoalto: berpaka, harm,
epus, bir, veselst

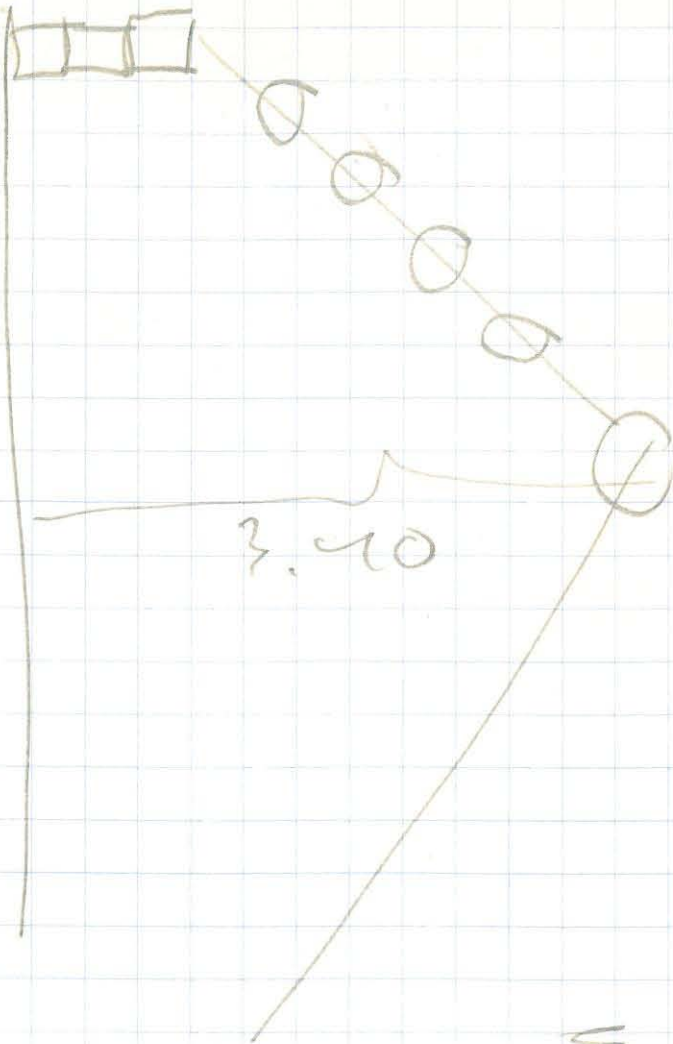

uuritella leves postea 1964
vaaksoorost ~~600~~ -
~~ta~~ unlikeroost
maaleksavaa listan
saakas tati - listan
ei ole eluvuolika
Uudessa Saks pinnain
vooderukungha

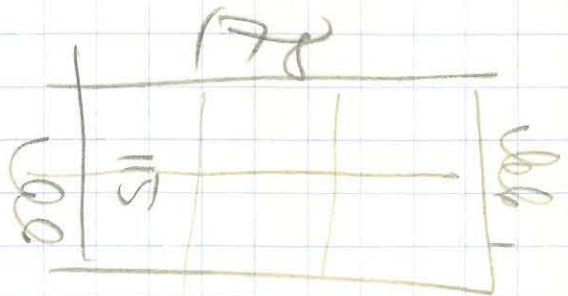
Winnipeg, 3/15

2000

2nd. inst. in
clear water
(over 1.0 ft)

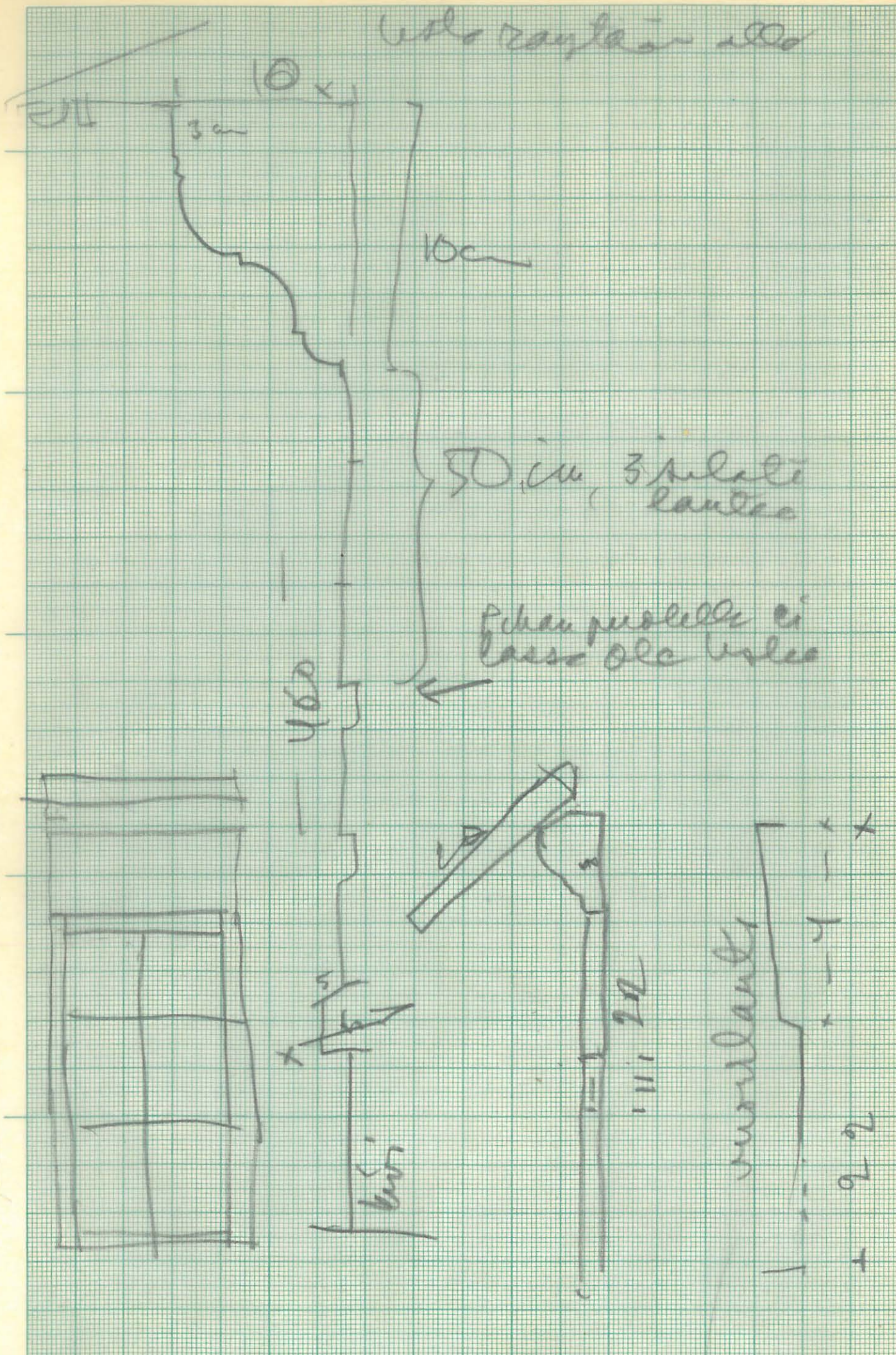

Wink

2 lines
1/2 inch

51100

Siuntion pappila

inventoitu elokuussa 1972

Hanna Kronlöf

Margaretha Tillander

V. 1814 valmistunut pappilarakennus sijaitsee n. 1,5 km kirkosta koilliseen. Se on rakennettu jonkunverran pohjoiseen siitä kohdasta missä Siuntionjoki ja Kirkkojoki yhtyvät. Pappilaan johtava tie on koivujen reunustama. Pappilan aluetta rajaa pohjois- ja länsipuolella pensasaita. Itä- ja eteläpuolella virtaavat Siuntionjoki ja Kirkkojoki jotka yhtyvät pappilan alueen kaakkoiskulmassa. Päärakennuksen lisäksi alueella sijaitsee (no 33-6) 1700-luvulta oleva luhti ja 1950-luvulla rakennettu yhdistetty sauna-autotalli- ja vajarakennus (no 30-2).

Pihamaassa on professori Bengt Lillen 1800-luvun keskipaikkeilla istuttamat tammet. Rakennuksen länsipuolella on puutarha, ja sen eteläpuolella on osittain villiintynyt puisto, jossa on tammia, jalavia, vaahteroita, lehmuksia, koivuja, pihlajia, saarnia ja lehtikuusia.

Pappila on kaksikerroksinen satulakattoinen ja vaakavuorattu puurakennus. Eräiden, kuitenkin vahvistamattomien tietojen mukaan se on ollut yksikerroksinen, mutta korotettu kirkkoherra Lillen aikana. 1900-luvun alussa rakennuksen kaakkoisfasadiin on lisätty parveke ja koillisosaan pulpettikattoinen keittiön eteinen, josta portaat johtavat kellariin. Rakennuksen runko-osa on pituudeltaan n. 19,45 m ja leveydeltään 10.60 m.

Eksteriööri

Luoteisfasadi (pihafasadi)

(No 1-3) Sokkeli on muurattu kvaaderoiduista harmaakivistä ja saumattu kalkkilaastilla. Sen korkeus vaihtelee 34 ja 40 cm:n välillä. Seinäpinta on jäsennelty sekä vaaka- että pystysuorilla listoilla. Horisontaaliset listat ovat vesilista sokkelin ja seinän välissä ja vyölista toisen kerroksen ikkunoiden alapuolella. Rakennuksen pitkänurkat, joita on rakennuksen kulmissa sekä kaksi pitkälläsivulla muodostavat vertikaaliset linjat.

Rakennuksen keskiosassa on aumakattoinen lasikuisti, jonka seinät on jäsennelty jokaisen ikkunan välissä olevalla pystysuoralta laudalla. Seinä on vaakavuorattu 23 - 30 cm levyisellä vaaleanharmaalla ponttilaudalla. Pysty- ja vaakasuorat listat sekä

ikkunoiden ja oven kehykset ovat tummempaa siniharmaata. Pitkiennurkkien arkkujen sivut ovat kuitenkin vaaleanharmaat.

Ikkunoita fasadissa on 9 kpl. 4 ensimmäisessä kerroksessa ja 5 toisessa. Ne jäsentyvät siten että 4 on kuistin oikealla puolella, 4 vasemmalla ja 1 kuistin yläpuolella. Kuistin oikealla puolella ensimmäisessä kerroksessa olevat 2 ikkunaa ja vasemmalla puolella oleva ulompi ikkunat ovat 3 + 3 ruutuiset. Muut fasadin ikkunat (1 ensimmäisessä ja 5 toisessa kerroksessa) ovat ristikarmilliset.

Alakerran ikkunat.

Otsalauta, jonka alaosa on päistään sisäänpäin kaareva, on ikkunakehyksen levyinen (no 16-19). Sivujen vuorilaudat ovat uurrettut, ja niiden alapäissä on kolme pisaraa. Vesilaudan alapuolella oleva vuorilauta on loivasti S-kirjaimen muotoinen.

Yläkerran ikkunat.

Vuorilaudat yksinkertaisesti profiloidut. Otsalauta ikkunankehysiksi leveämpi. Kapea vesilauta.

Kuistissa on 8 kpl 3 + 3 ruutuista ikkunaa, 4 pitkäällä sivulla ja 2 molemmissa päissä (no 2,3,18). Kuistin pitkän sivun keskellä on valkoiseksi maalattu pariovi. Ovet ovat kolmipeiliset ja yksinkertaisesti profiloidut. Oven vuorilaudat ja otsalauta ovat siniharmaat. Otsalauta on ovenkehysiksi leveämpi. Fasadin koillispäässä on pulpettikattoisen keittiöeteisen lyhytsivu jossa 2 + 2 ruutuinen ikkuna. Se on vuorattu helmipontilla paitsi kolmionmuotoinen osa joka jää pulpettikaton ja seinän väliin.

Lounaispääty

(No 4-6) Sokkelin korkeus n. 27 - 34 cm. Kivijalassa on yksi pieni alustan tuuletusaukko.

Seinäpinta on vaakasuorasti jaettu toisen kerroksen ikkunoiden alapuolella olevalla vyölistalla. Ullakko- ja toisen kerroksen välissä on voimakkaasti profiloitu keskeltä katkaistu lista, joka liittyy kulmissa päätykolmion räystäslistaan. Päädyn jakaa keskeltä pystysuorasti ullakkokerrokseen ulottuva pitkänurkka. Päissä myöskin pitkänurkat. Seinän vuoraus kuten luoteisfasadissa.

(No 17) Päädyssä on 4 ikkunaa ja yksi ovi. Alakerrassa vasem-

mallalla yksi 3 + 3 ruutuinen ikkuna. Vuorilautojen ja otsalaudan profilointi sama kuin luoteisfasadin ensimmäisen kerroksen ikkunoissa. Alakerrassa oikealla on nelipeilinen pariovi, jonka 3 ylintä peiliä ovat lasia. Vuorilaudat ja otsalaudat ovat samantyyppiset kuin viereisen ikkunan. Oven kohdalla on puuportaati jossa on 3 askelmaa talon poikkisuuntaan. Yläkerran kaksi ikkunaa ovat ristikarmilliset. Oikean puoleisen ikkunan alapuolella oleva vuorilauta ulottuu sivuvuorilautojen ulkopuolelle. Vuorilaudat ja otsalauta ovat samantyyppiset kuin luoteisfasadissa. Ullakkoikkuna on 2 + 2 ruutuinen. Ikkunan alapuolella on loivasti S:n muotoinen vuorilauta. Otsalauta ikkunakehyksen levyinen.

Kaakkoisfasadi

(No 7,8, 10-12, 14) Sokkelin korkeus n. 30 - 93 cm. Kivijalassa on yksi 3-ruutuinen kellarin ikkuna. Ikkunasta nousee S:n muotoinen tuuletusputki.

Seinäpinta on vaakasuorasti jäsennelty toisen kerroksen ikkunoiden alapuolella olevalla vyölistalla (vrt. edelliset sivut). Pitkätnurkat, 3 ensimmäisessä kerroksessa ja 2 toisessa kerroksessa, jakavat seinän pystysuorasti. Näistä kuitenkin ainoastaan yksi jatkuu yhtenäisenä molemmissa kerroksissa, kun taas muut ovat eri kohdissa ensimmäisessä ja toisessa kerroksessa. Päissä myös pitkänurkat. Seinän vuoraus samanlainen kuin edellisten.

Fasadin vasemmassa päässä on neljän maahan tuetun hirsipylvään kannattama satulakatolla katettu parveke. Rakennelman tukemiseksi on seinässä kolme pystysuoraa hirttä, jotka on yhdistetty rautatangolla. Seinässä kiinni olevan kolmen pystysuoran hirteen päällä on vaakasuora tukihirsi joka myöskin kannattaa parveketta. Parvekkeen vieressä on seinään kiinnitetty palotikkaat.

Ensimmäisessä kerroksessa on 5 ikkunaa ja toisessa 2 jonka lisäksi parvekkeen ovi (No 15). Ensimmäisen kerroksen ikkunat ovat 3 + 3 ruutuiset ja niiden vuorilaudat ovat samanlaiset kuin vastaavien ikkunoiden toisissa fasadeissa. Toisen kerroksen ikkunoista yksi on ristikarmillinen, toinen on kolmijakoinen ristikarmillinen. Vuorilaudat ja otsalaudat ovat samantyyppiset kuin vastaavat toisilla sivuilla. Parvekkeen ovi on lasiovi, jonka yläpuolella on neliruutuinen ikkuna.

Koillispääty

(No 9,13) Sokkelin korkeus n. 70 - 34 cm.

Päädyissä on pulpettikattoinen keittiöeteinen, joka ulottuu toisen kerroksen ikkunoihin.

Seinäpinnan jäsenteleä vaakasuorasti vyölistä ja pystysuorasti pitkänurkka. Ullakon- ja toisen kerroksen välissä on voimakkaasti profiloitu keskeltä katkaistu lista (vrt. lounaspääty).

Seinän vuoraus samanlainen kuin edellisten. Keittiöeteinen on vuorattu 15 - 16 cm levyisellä helmiponttilaudalla.

Päädyssä on neljä ikkunaa, yksi ensimmäisessä kerroksessa, kaksi toisessa ja yksi ullakkoikkuna. Ensimmäisen ja toisen kerroksen ikkunat ovat samanlaiset kuin muissakin sivuissa. Ullakkoikkuna on 3 + 3 ruutuinen. Vuorilaudat ovat yksinkertaiset ja sileät. Otsalauta on ikkunaa jonkinverran leveämpi. Keittiöeteisessä on ponttiovi, jonka yläpuolella kolmiruutuinen ikkuna. Eteisen toisella sivulla kaksiruutuinen ikkuna.

Pulpettikaton ja seinän väliin jäävä kolmionmuotoinen alue on vuorattu samanlevyisellä laudalla kuin seinä (vrt. luoteisfasadi).

Alakerta

Eteiseen tultaessa on välittömästi vasemmalla komeron ovi. Viistoon vasemmalla on entisen keittiön ovi ja kahden komeron ovet. Suoraan edessä on kansliaan johtava pariovi. Oikealla on ovi kokoushuoneeseen (kulmasali). Oven vieressä ovat portaat toiseen kerrokseen. Kaikki ovet ovat sekundääriset.

(No 20) Kokoussali käsittää koko rakennuksen päädyn. Huoneen lyhyilläsivuilla on 2 ikkunaa ja pitkälläsivulla ikkuna ja ulos johtava pariovi (liite 3 & 4, d,f). Kokoussalista on kolmipeilinen puoliranskalainen ovi kansliaan (No 25). Oven kehykset ovat empiremalliset.

(No 21,22,29) Samassa linjassa kanslian kanssa on työhuone. Huoneiden välisessä ovesta on samantyyppiset empiremalliset kehykset kuin edellisessä ovesta. Työhuoneen nurkasta johtavat portaat kellariin.

Kuten edellä on mainittu, johtaa eteisestä ovi entiseen keittiöön. Keittiön nurkassa on liesi. Keittiöstä vie ovi käytävään,

jonka kummallakin puolella on vierashuoneisiin johtava ovi. Oikeanpuoleinen huone (rakennuksen itänurkassa) on avara kulmahuone, jossa on kaksi ikkunaa, yksi kummallakin sivulla. Vasemmanpuoleisessa huoneessa (rakennuksen pohjoisnurkka) on yksi ikkuna. Huoneesta johtaa ovi pieneen yksi-ikkunalliseen huoneeseen, joka sijaitsee pulpettikattoisessa keittiöeteisessä. Entisestä keittiöstä johtavan käytävän päässä on ovi keittiöeteiseen, jonka oikealla puolella on kellarinportaat. Ovet kaikissa viimeksimainituissa tiloissa ovat sekundääriset. Kansliassa, työhuoneessa ja entisessä keittiössä on yksi ikkuna.

Yläkerta

(No 26,27) Yläeteiseen johtavien portaiden kaiteessa on sorvatut välipuut. L-muotoiseen yläeteiseen tultaessa on ovi keittiöön ja edessä ovat ovet sekä kylpyhuoneeseen että WC:hen. Kulman takana on ovi olohuoneeseen ja oikealla kädellä ovi vierashuoneeseen. Viimeksimainitut ovet ovat samanlaiset, kolmipeiliset ja puoliranskalaiset (liite 1 & 4b,c, no 24,28). 90° kulmassa olohuoneen oven kanssa on vinttiin johtava ovi. Rakennuksen keskellä olevan olohuoneen vasemmalla puolella avautuu myöskin olohuoneena käytettävä kulmahuone, joka sijaitsee rakennuksen itänurkassa. Huoneessa on avotakka ja yksi ikkuna kummallakin sivulla. Keskellä olevan olohuoneen oikealla puolella on rakennuksen etelänurkassa sijaitseva makuuhuone, jonka toisella sivulla on parvekkeen pariovi ja toisella yksi ikkuna. Olo- ja makuuhuoneen välissä (No 23, liite 2 & 4e) on kolmipeilinen puoliranskalainen pariovi. Makuuhuoneesta on ovi yllämainittuun vierashuoneeseen. Huoneessa on 3 ikkunaa, yksi lounaispäädyssä ja kaksi luoteisfasadissa.

Eteisestä keittiöön johtavassa ovesta on profiloidut vuorilaudat (liite 4a). Keittiöstä kuljetaan ruokasaliin (rakennuksen pohjoiskulmassa) josta on pariovi olohuoneeseen. Viimeksimainitut ovet ovat sekundääriset.

Siuntion pappila kuuluu vanhastaan Suitian alueeseen, kun taas kirkko sijaitsee Tjusterbyn vanhojen aluerajojen sisäpuolella. Todennäköisin selityv tähän on että Siuntio tultuaan kappeli-seurakunnaksi tai saatuaan itsenäisen pastoraatin noin v. 1460 Suitian omistaja lahjoitti maata pappilaa varten. Kirkkoherra Per Korpsin aikana (1500-luvun paikkeilla) vahvistettiin pappilan ja Suitian väliset jo vanhastaan olleet rajat.

Varhaisin tieto pappilarakennuksista on 1680-luvulta. Tällöin kirkkoherra Abraham Henrici Hagerus rakennutti salin ja kaksi samaria käsittävän rakennuksen. Erik Thomaeuksen (Abraham Henrici Hageruksen seuraaja) 1680-luvun lopulla tultua kirkkoherraksi pappilassa suoritettiin inventointi, jossa todettiin rakennusten olevan huonossa kunnossa.. Uusi kirkkoherra katsoikin pian olevansa pakotettu rakentamaan uusia rakennuksia. Tämä osoittautui kuitenkin hankalaksi, sillä asukkaat olivat haluttomia avustamaan; eräänä esimerkkinä voidaan mainita keväällä v. 1696 aloitettu rehuvarasto, joka ei vielä ollut valmis talvella 1698. Syyskuussa v. 1723 suoritettussa pappilan rakennuskannan tarkastuksessa todettiin siellä olevan seuraavat rakennukset: Miespihan itäpuolella olevassa rakennuksessa oli toisessa päässä tupa ja kamari, keskellä keittiö ja eteinen (förstuga) ja toisessa päässä suuri sali. Pihan pohjoispuolella oli leivintupa, jonka vieressä uudempi ja vanhempi rengintupa. Pihan länsipuolella olevassa rakennuksessa oli kaksi kamaria ja niiden välissä eteinen (förstuga). Samalla sivulla oli suuri luhti, talli jossa parvi ja 8 pilttua, kalusto- ja rekivaja. Idänpuoleisen rakennuksen alla oli holvattu harmaakivikellari. Käymälä oli rakennettu keittiön sivuun joen puolelle. Pihaa ympäröi aita, jossa oli 2 porttia. Miespihan ulkopuolella oli aitta ja kaksi saunaa. Ulkorakennuksiin kuului 12 karsinaa käsittävä navetta, kolme navettaa ilman lattiaa ja karsinaa, neljä rehulatoa, uusi riihi talon länsipuolella ja toinen sitä vastapäätä. Johan Frotelin tultua kirkkoherraksi v. 1730 todettiin pappilan rakennusten olevan hyväkuntoiset. Itäisen rakennuksen sanottiin vielä olevan uusi. Edellinen kirkkoherraoli rakentanut suuren tuvan ja sai korvaukseksi tästä pihan länsipuolella olevat 2 kamaria, jotka hän siirsi Kalantiin. Henrik Gananderin aikana (1743-52) pappilan sanottiin pahasti rappeutuneen. 1720-luvulla rakennettu tupa ja 3 vanhempaa kamaria pihan itäpuolella olivat vielä paikal-

laan, tosin melkein käyttökelvottomana. Ainoan pihan eteläpuolella sijaitsevan asuttavan rakennuksen oli Escholin (1735-43) pari vuotta aikaisemmin rakennuttanut. Tämä lienee sijainnut nykyisen päärakennuksen paikalla. Ganander rakennutti renkituvan tai painomon pihan itäpuolelle. Pappilan rakennuskantaan kuului tällöin asuinrakennus, panimo, kaksikerroksinen aitta, ruoka-aitta, talli, sauna, eteläinen ja pohjoinen riihi, ruumenkoppi, eteläinen ja pohjoinen navetta, lammasaitta, sikala ja rehuvarasto.

Uusi panimo pystytettiin v. 1775, ja v. 1778 valmistui uusi päärakennus. 1800-luvun asiakirjoissa on päätös päärakennuksen siirtämisestä. Niistä ei kuitenkaan käy ilmi onko kysymyksessä Escholinin 1830-luvun lopulla rakennuttama päärakennus vaiko v. 1778 valmistunut. Jälkimmäistä käytettiin todennäköisesti päärakennuksena.

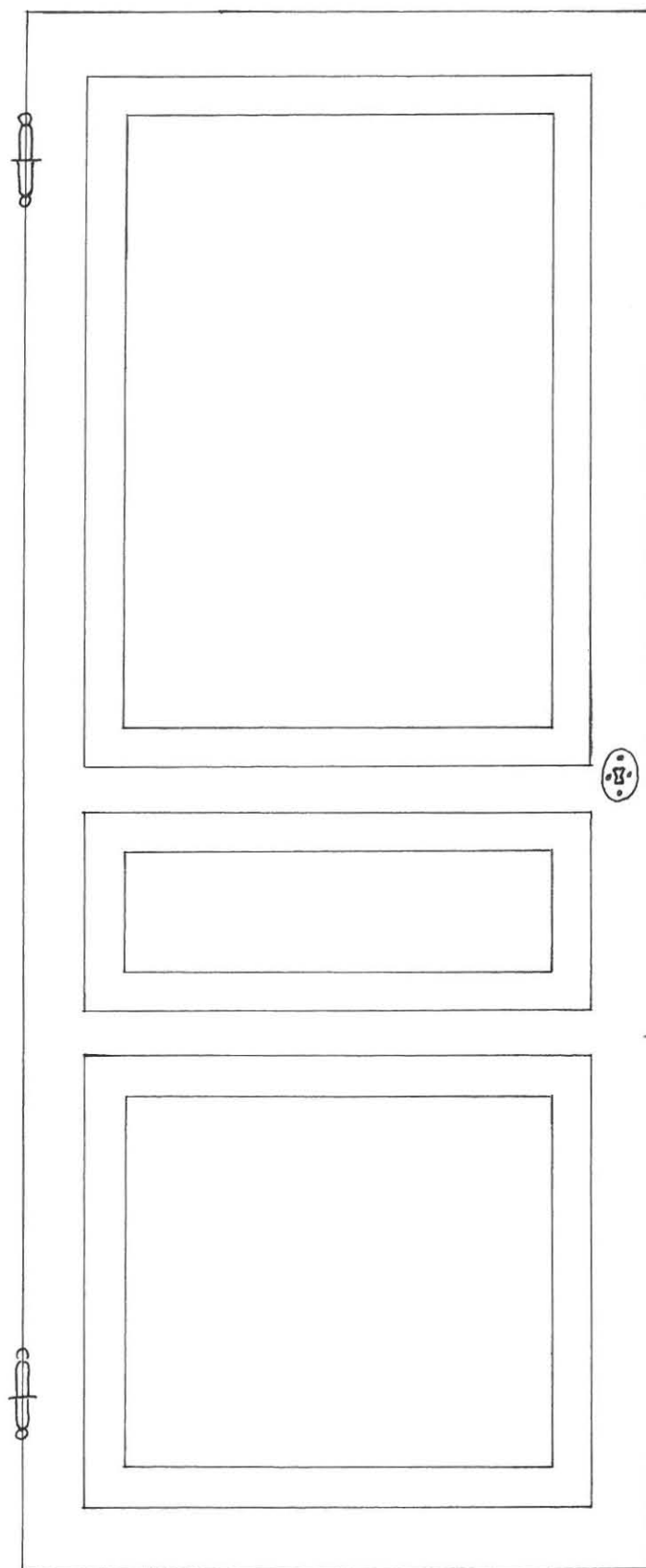
V. 1814 valmistui nykyinen kaksikerroksinen päärakennus. Karl Richard Bonsdorfin aikana (1808-43) päärakennukseen lisättiin parvekkeet ja päätyihin ovet. Pihamaan ja puiston suuret tammet ovat 1800-luvun keskivaiheilta. 1950-luvulla purettu puinen navetta oli 1800-luvun viimeisiltä vuosikymmeniltä.

Kuvaluettelo Siuntion pappilasta otetuista valokuvista

Kuvat 9 x 12

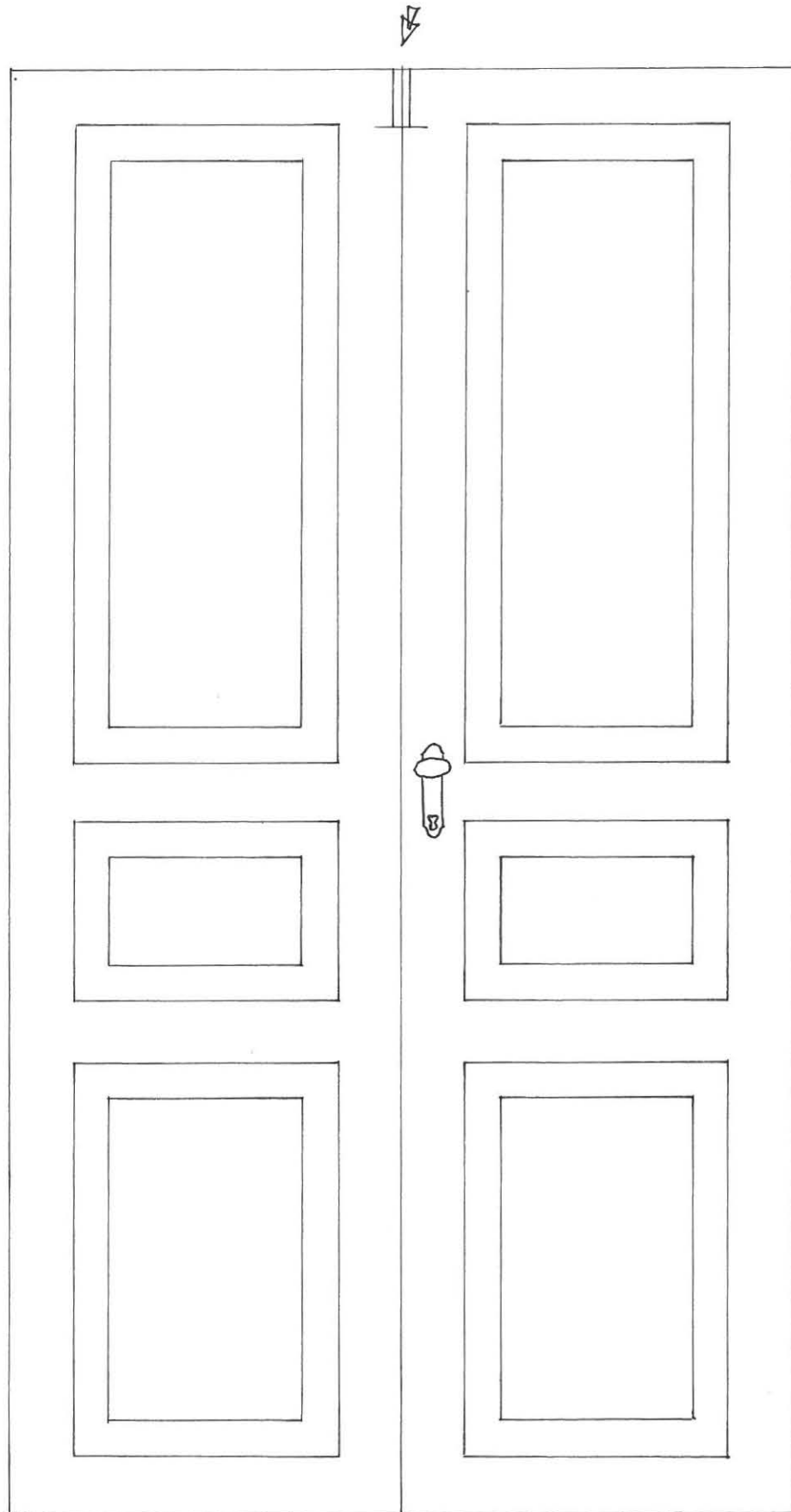
1.	Luoteisfasadi	neg.	115120
2.	Luoteisfasadi, sisäänkäynti	"	115121
3.	Luoteisfasadi, kuisti	"	115122
4.	Lounaispääty	"	115131
5.	Lounaispääty	"	115132
6.	Lounaispääty etelästä nähtynä	"	115133
7.	Kaakkoisfasadi	"	115128
8.	Kaakkoisfasadi	"	115129
9.	Koillispääty	"	115130
10.	Kaakkoisfasadi	"	115123
11.	Kaakkoisfasadi, parveke	"	115124
12.	Kaakkoisfasadi, parveke	"	115125
13.	Koillispääty	"	115126
14.	Kaakkoisfasadi etelästä nähtynä	"	115127
15.	Kaakkoisfasadi, 1. ja 2. kerroksen ikkuna	"	115134
16.	Luoteisfasadi, 1. kerroksen ikkuna	"	115135
17.	Lounaispääty, 1. kerroksen ikkuna	"	115136
18.	Luoteisfasadi, kuisti	"	115137
19.	Luoteisfasadi, 1.krs:n ikkunadetalji	"	ei neg.
20.	Kokoushuone	"	115138
21.	Työhuone	"	115139
22.	Kanslia	"	115140
23.	Ovi olohuoneen ja makuuhuoneen välillä	"	115145
24.	Ylähallin ja olohuoneen välinen ovi	"	115146
35.	Kokoussalin ja työhuoneen välinen ovi	:	115147,
26.	Portaat yläkertaan	"	115142
27.	Portaat yläkertaan	"	115143
28.	Ylähallista näkymä vierashuoneeseen	"	115144
29.	Kanslian ja työhuoneen välinen ovi	"	115141
30.	Sauna, autotalli ja liiterirakennus kuistilta nähtynä	"	115148
31.	Sauna, autotalli ja liiterirakennus etelästä	"	115149
32.	Sauna, autotalli ja liiterirakennus lännestä	"	115150

33.	Luhti	neg.	115151
34.	Luhti	"	115152
35.	Luhti, sola	"	115153
36.	Luhti, ovi	"	115154

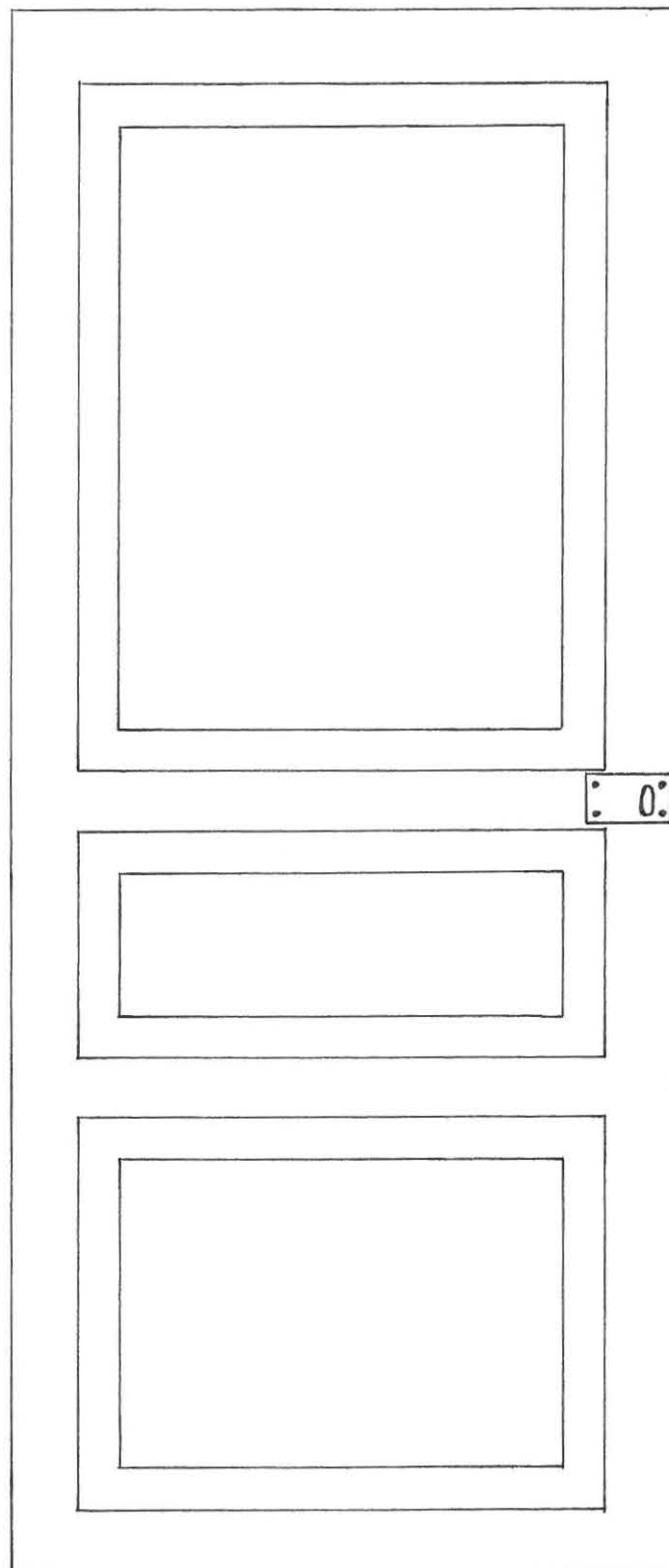
II-KERROS

TASANTEELTA OLOHUONEESEEN JA VIERASHUONEESEEN

II-KERROS

OLK - JA MAKUHUONEEN VÄLINEN OVI

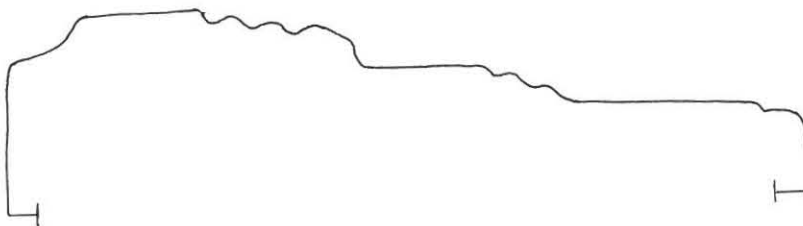
ALAKERTA
KANSLIAN JA KOKOUSSALIN VÄLINEN OVI

a) II-KERROS
TASANTELTÄ KEITTIÖÖN VIEVÄN OVEN KEHUKSEN PROFILOINTI

b) OVEN 1, 2 JA 3 OSIEN PROFILOINTI

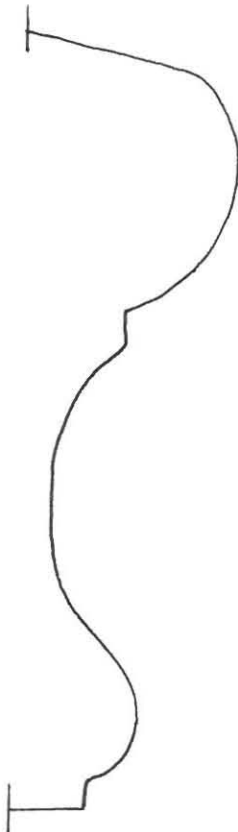

c) OVEN 1 JA 2 KEHUKSEN PROFILOINTI

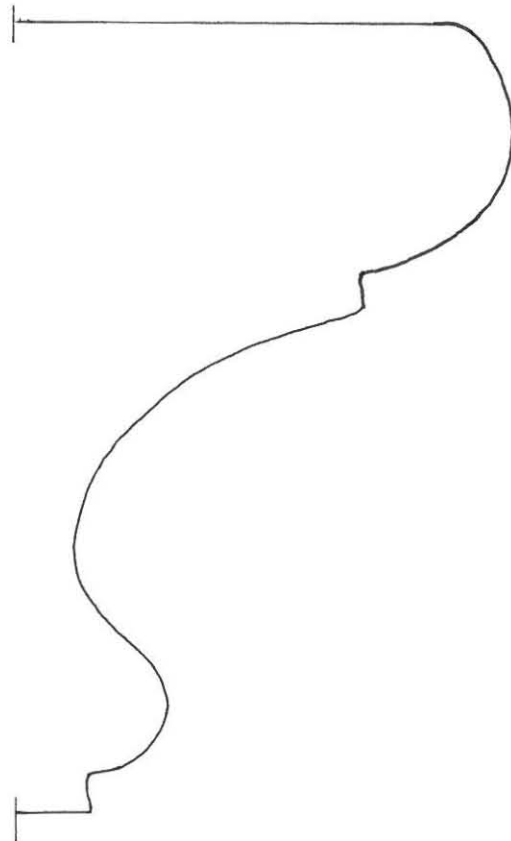
d) I-kerros

KANSIAN JA KOKOUSHUONEEN VÄLINEN OVI
OVEN KEHYSEN PROFILOINTI (OVI 3)

e) II-kerros

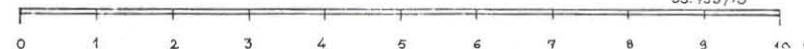
ALO- JA MAKUUHUONEEN
VÄLINEN PARIOVI
OVEN YLÄPUOLELLA OLEVAN
KEHYSEN PROFILOINTI
(OVI 2)

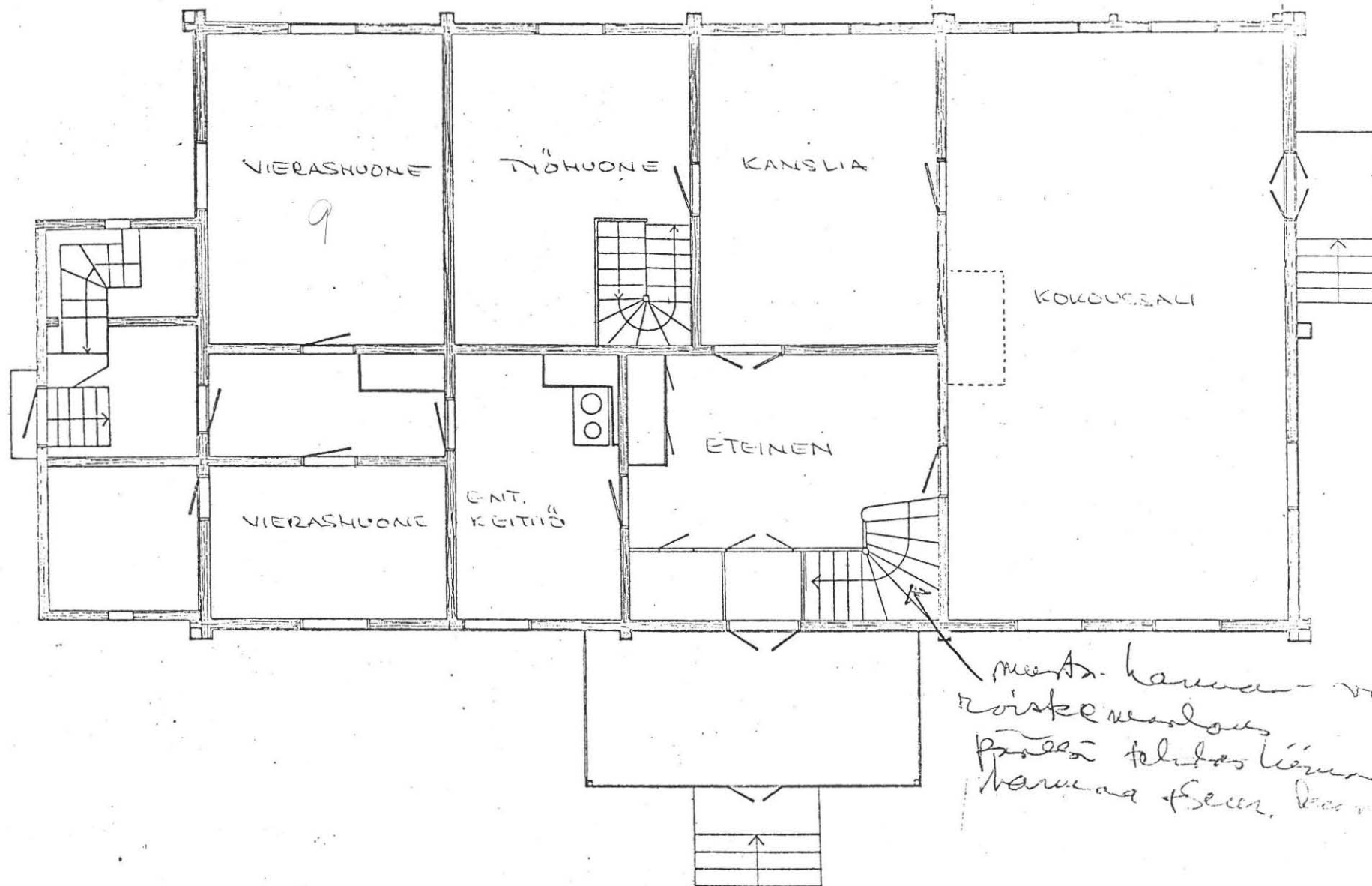

f) I-kerros

KANSIAN JA KOKOUSHUONEEN
VÄLINEN OVI
OVEN YLÄPUOLELLA OLEVAN KEHYK-
SEN PROFILOINTI.
(OVI 3)

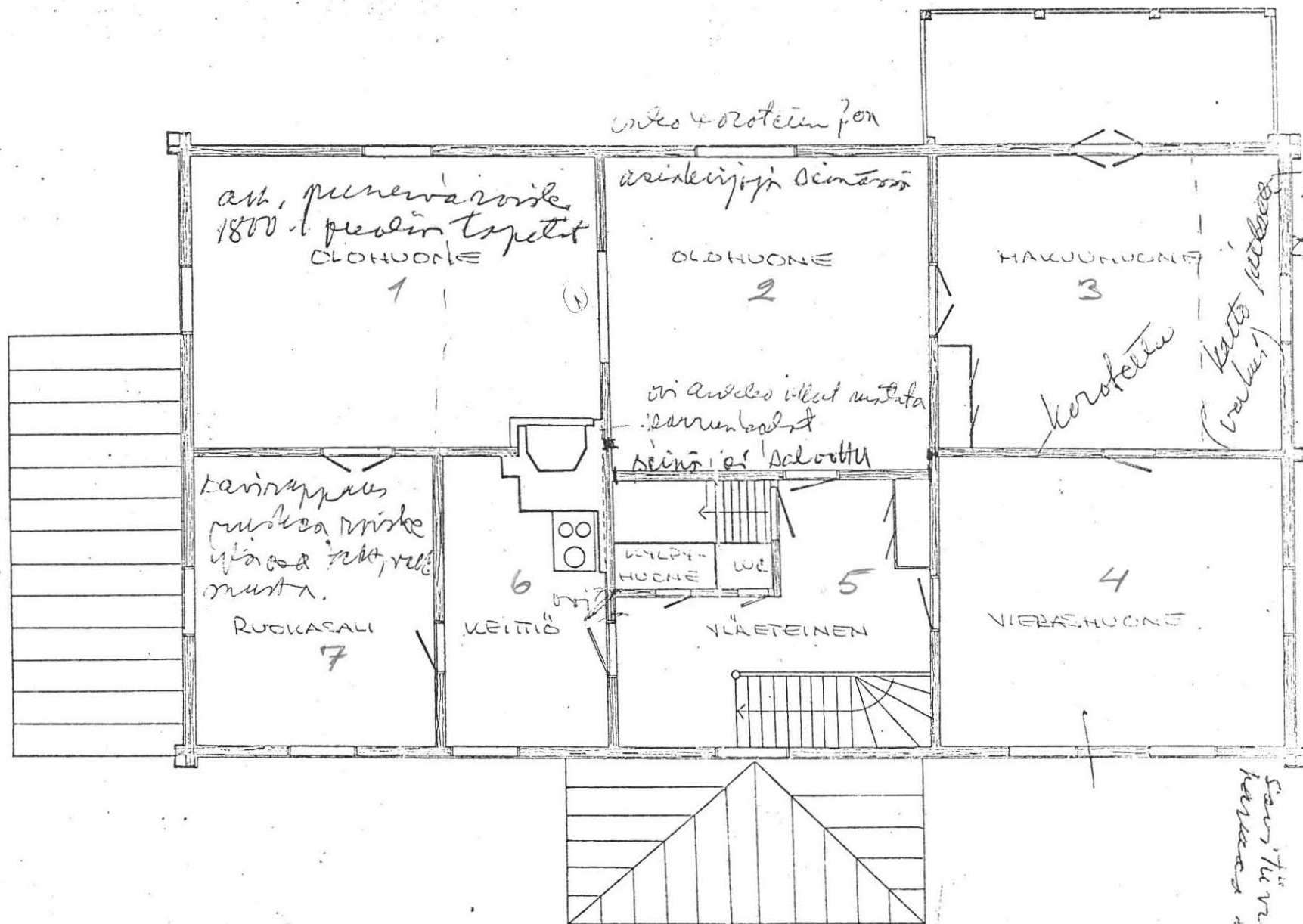

muut. kamm. - valk.
 roiskevesi
 pöytä telineiden telineet
 kamm. + sein. kamm.

SIUNTION PAPPILA
 I KERROS 1/32
 V 1972 E. JAMA

leikkauksen
kattorappaus
kattorappaus
kattorappaus

saatiin
kattorappaus
kattorappaus

SIUNTION PAPPILA
II KERROS 1/50
V. 1972 E. JAMA

35° 45' 14"

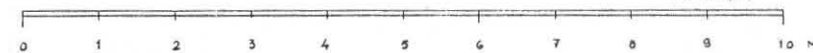

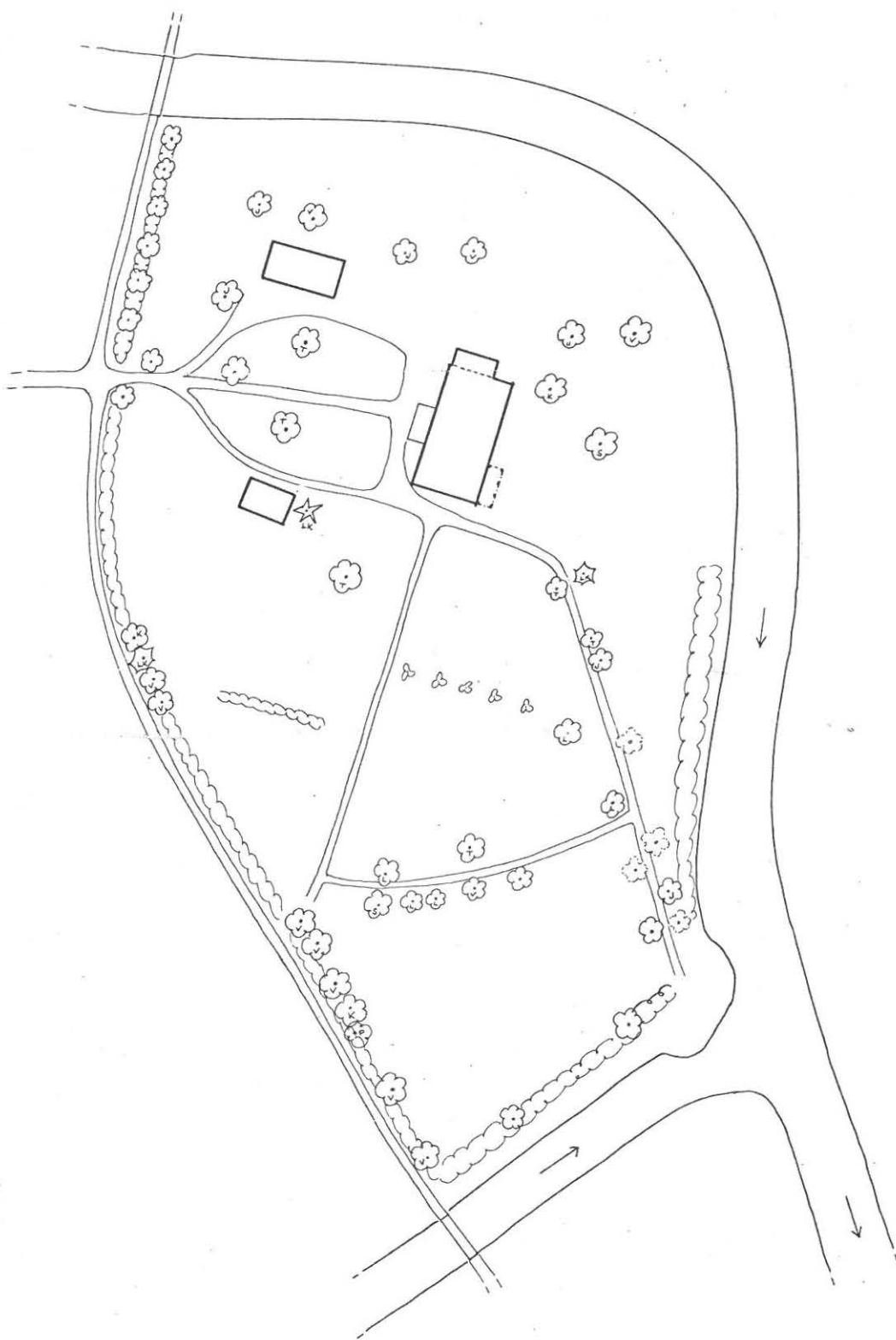
SIUNTION PAPPILA

II KERROS 1/50

V. 1972 E. JAMA

35.755/19

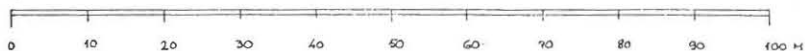
- T TAMMI
- J JALAVA
- V VAAHTERA
- L LEHMUS
- K KOIVU
- P PIHLAJA
- S SAARNI
- LK LEHTIKUUSI

SIUNTION PAPPILA

ASEMAPIIRROS 1/500

V. 1972 E. JAMA

35.755/12

MUSEOVIRASTO/ RAKENNUSHISTORIAN OSASTO
Työselostus

Tutkija

Aika

Tutkimuksen laatu

Pappilainventointi.

Paikkakunta

Sund

Kaup.osa/ Kylä

Kortteli/ Tila

Tontti

Pappila

Osoite

Työselostus

Puhtaaksikirjoittamatonta käsikirjoitusmateriaalia.

Piirrokset

Pohjapiirros.
Luonnospiirrustuksia.

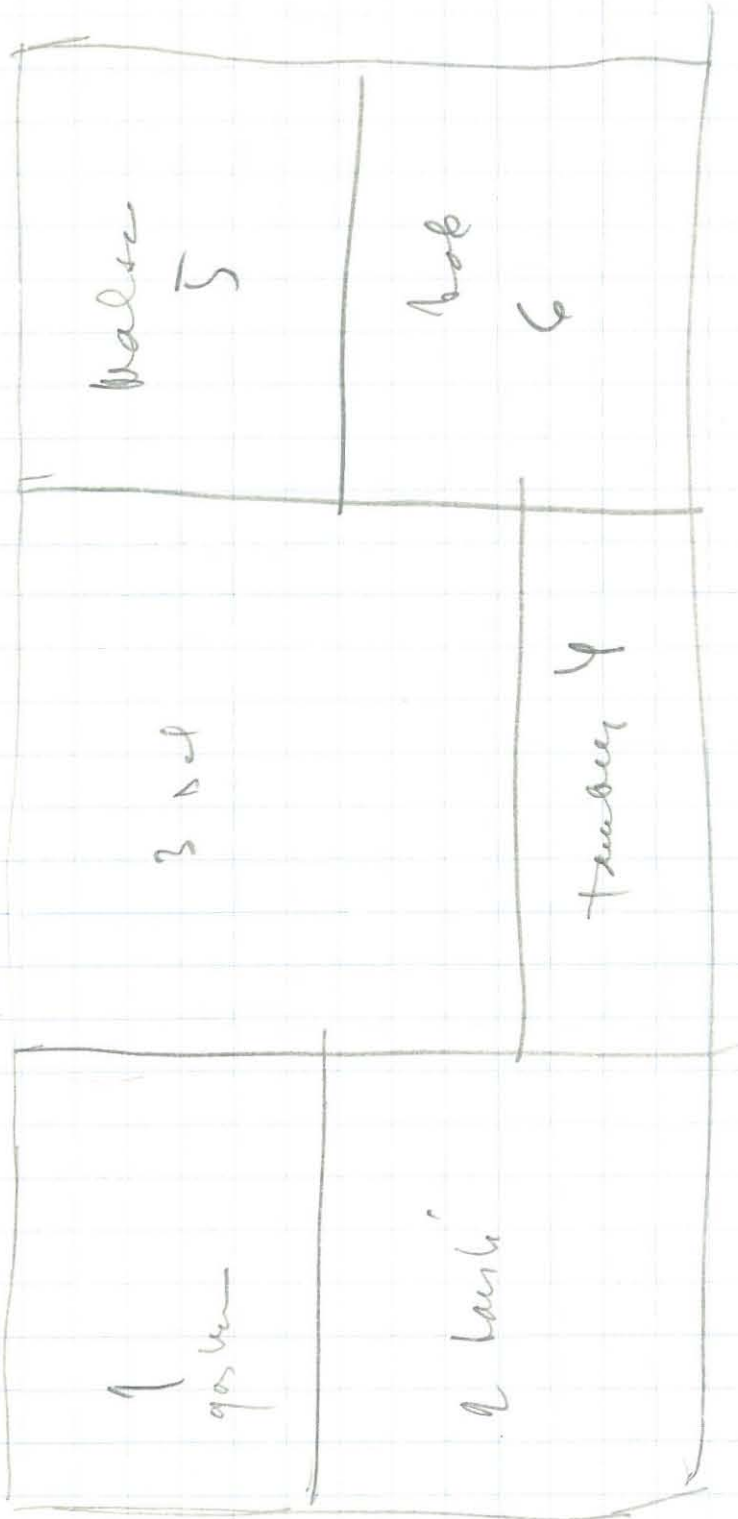
Valokuvat

Muuta

SUND

1
63
57
120

28 14

Karin Gwynne

Huone 2, työtin alle, saattaa ole
 uusia väri, saattaa olla leikki
 kukaan alle, kukaan, kukaan
 (kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan)
 kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan
 kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan
 kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan

Ulkossa, uullessa, alut
 alon karmas, karmas
 alut karmas karmas
 karmas karmas

5
 3
 4
 5

8c karmas

Kallo oli pois, nostella
 alku kark n. 295

gästarna, ↑,

teppin alla skollonpila,
jossa ylläpössi suune polij,

ruska

ullraa. >

seppel

valo
koukif.

Schollonit
suune

la harnas

suune
5 m

600

vast. h
vast. h

vast. h

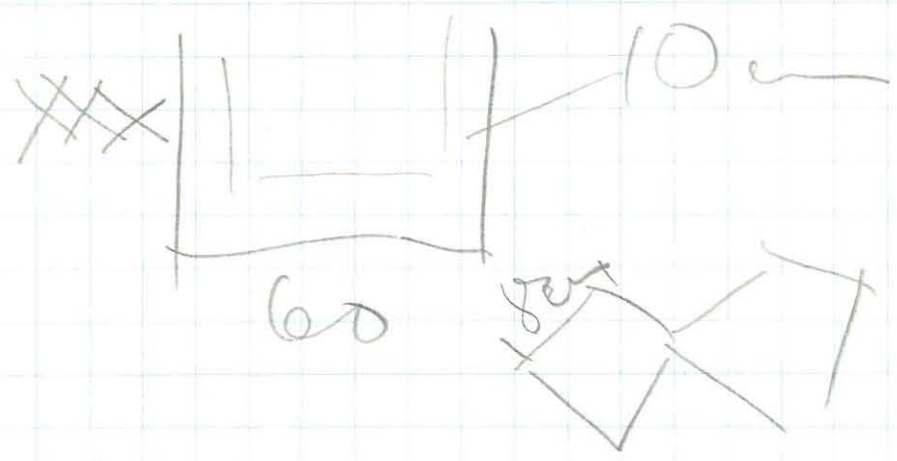
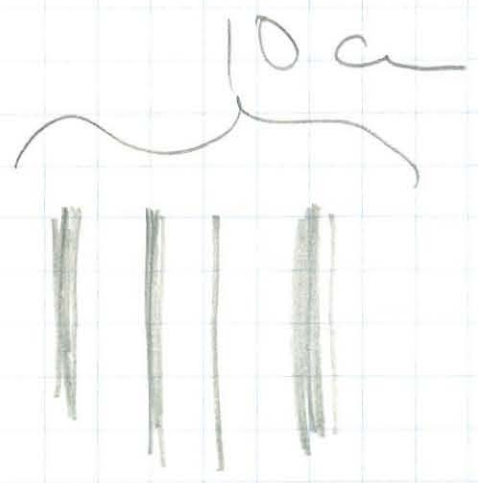
schollonin all.
ylsiv. harnas
tai valkone
u lepuittia pössi
lopellen alla suune!

Sundi

Sali valssine polij. j. kellam
schaltonkuvast, kaks n. 15
in halluash, xlo haru-
te kellaste j. mab. vallo-
men.

Kalosse uhlouss kuitujs

22c kallalaudat

9
Sali
1. kullas
kulluun

5005

195 c dark

91 cov. out, 3 peeler

(1850, 1,

30 x 15 x 7, powder

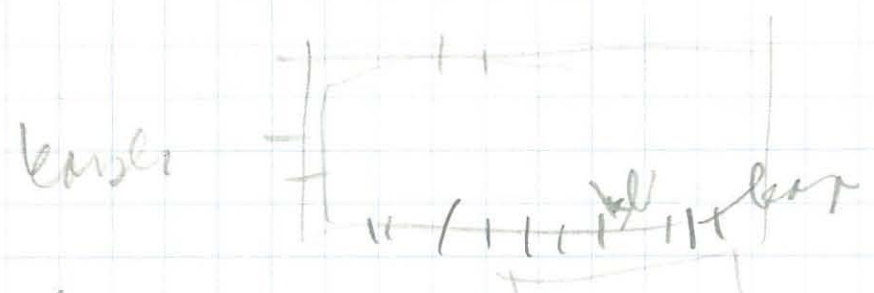
Vershure

grosses barman, all
pudine, mshd, (cleaned)
allent balloon,

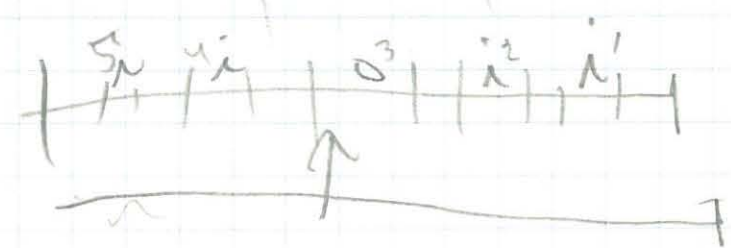
keittis alusne bellani / allas
 neuvosin / paall, karmas,
 (bellani all, valk, /
 paakollan myr, puuaint.

vaal, karm, 127 - mast
 kurokork, 300.

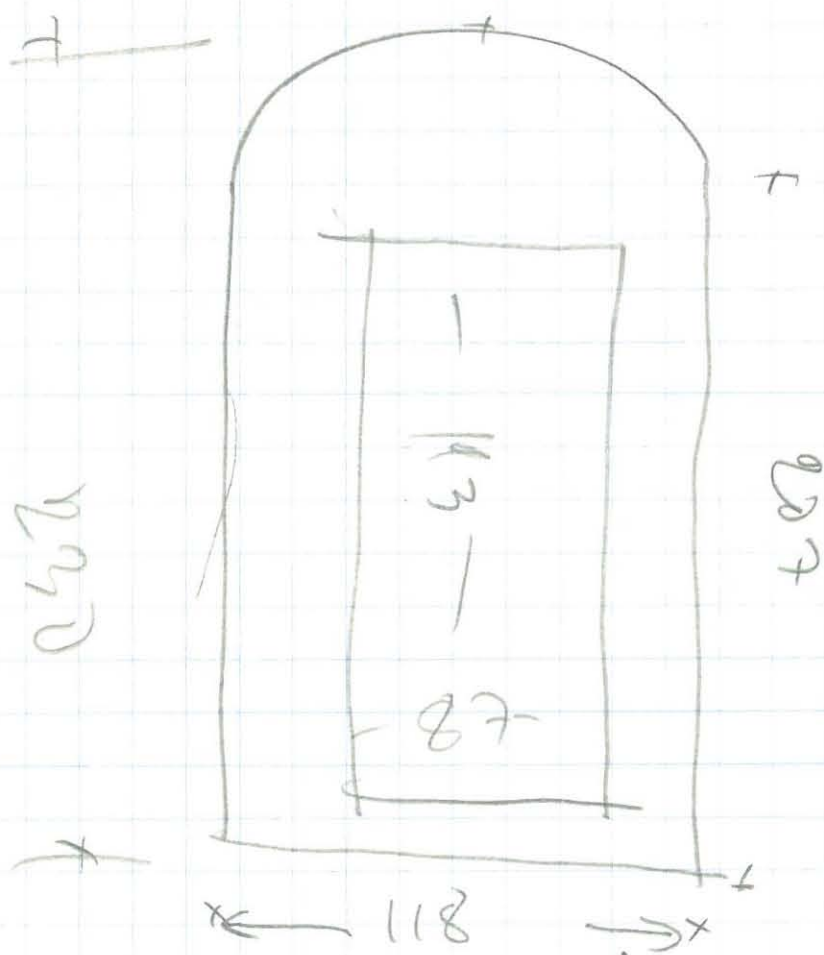
Etienne, Nabyouss, puuane
 poij, joss, kumset / Chablot
 allapros valkausei,
 Saal

1. 5 kappeli
 4 pantiin kappeli

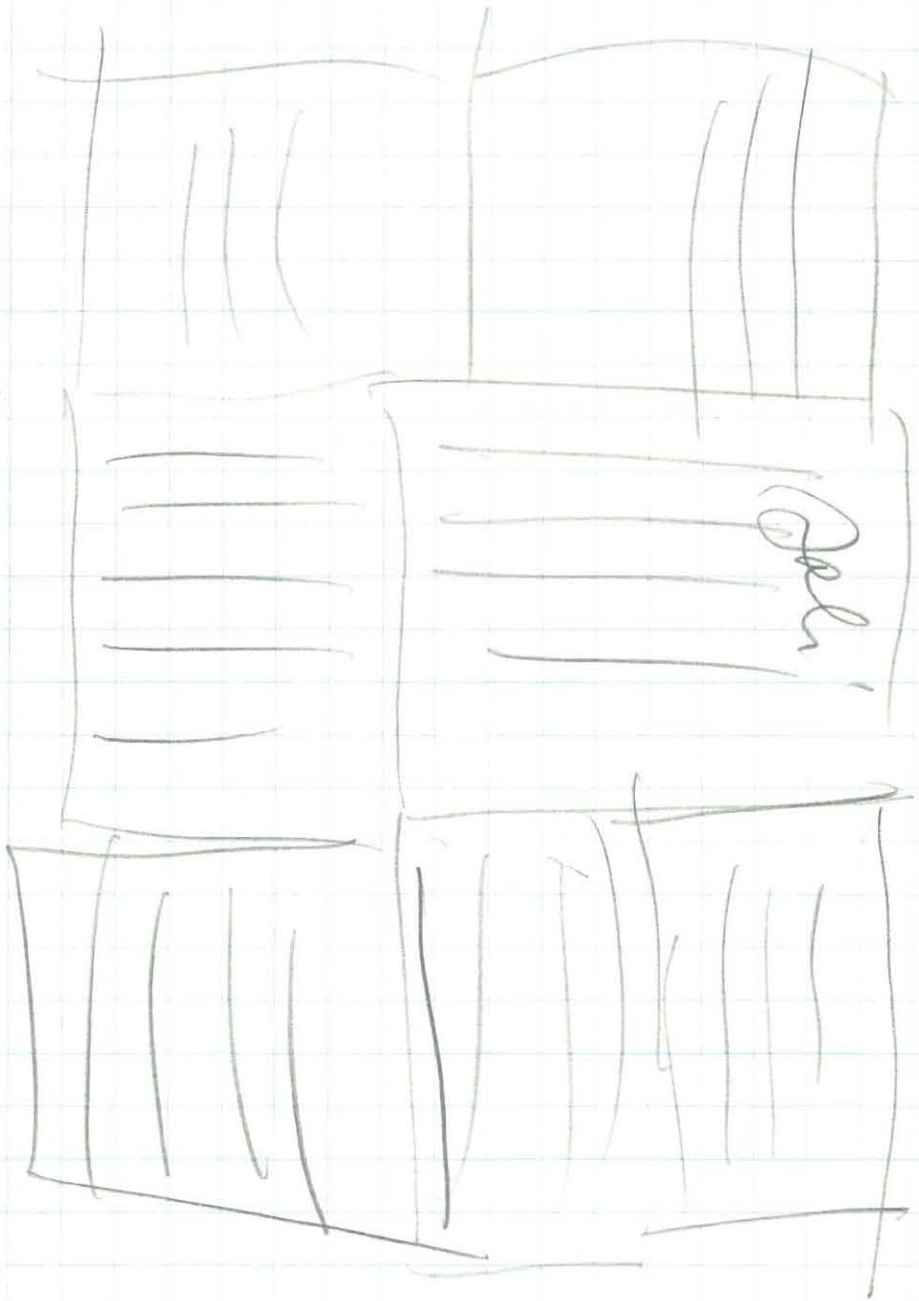
Scud 7

Wetter 057

Wetter aus ponds' kille,
 paulatiter unter
 muss 20-24 cm

Sund 8

Weltlichkeit
Jugend

Sandro

345

Suod 11

 lüti kypell
 kappell

 } 345

fält lüti
 eeneae
 nycki ol'
 allupleri
 ei ol' nalky-
 virsta pöist
 eibi hekkilla
 kusei pi-
 kalle.

3-4 kusei
 kottidega
 puu
 Arslan

Sam. kelt. värinellaseen albu.
 kuppel

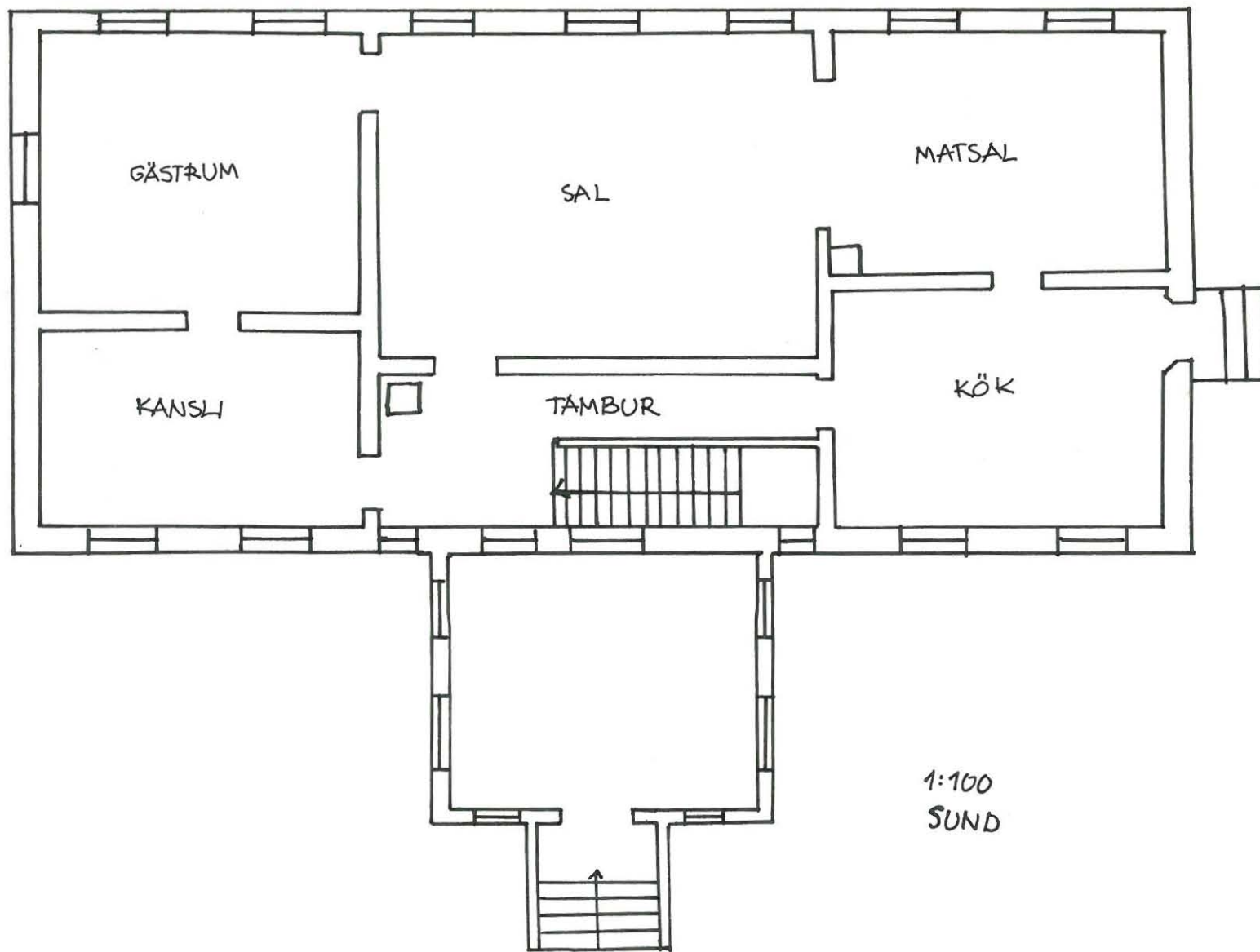
1104

Swad 12

Westerly 1984, 1985
alluv. clastic

H X =

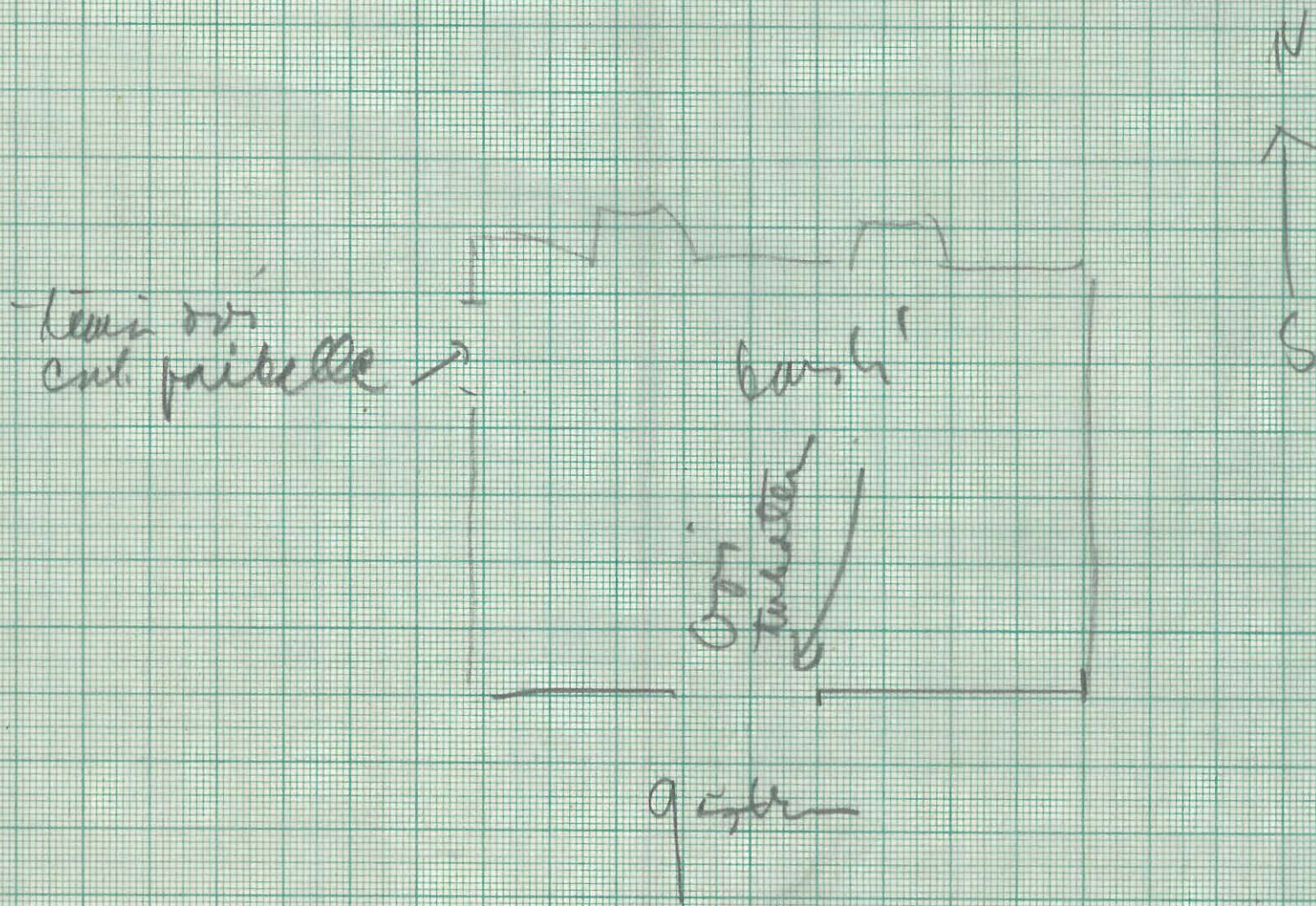

1:100
SUND

Kyrkoherde K.E. Snellman.
Sund.

Har fått höra av prosten A. Auranen frå^{ny} kyrkostyrelsen, att
i Sund kyrkoarkiv förvaras ^{1700-tals} ~~en~~ ^{är} ritning, som framställer Sunds
prästgård. ~~Framhåller högaktningfullt att de skulle skickas~~
~~till Nationasmuseet för kopiering och fotografering. Med det~~
~~samma kunde alla dokument, som behandlas prästgården på ett~~
~~eller annat sett.~~ Framhåller högaktningfullt att de samt
~~alla~~ ^{de} dokument som berö^s prästgården på ett eller annat sätt
skulle skickas till Nationalmuseet, för kopiering och ~~färf~~
fotografering.

K. E. Snellman

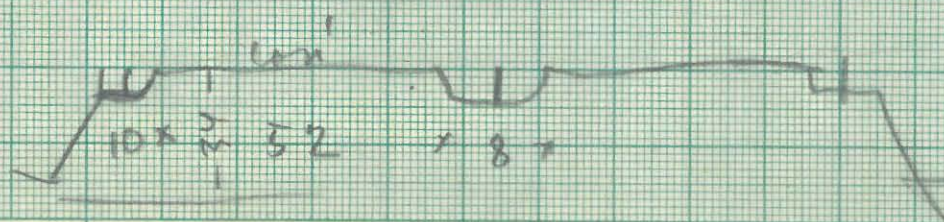
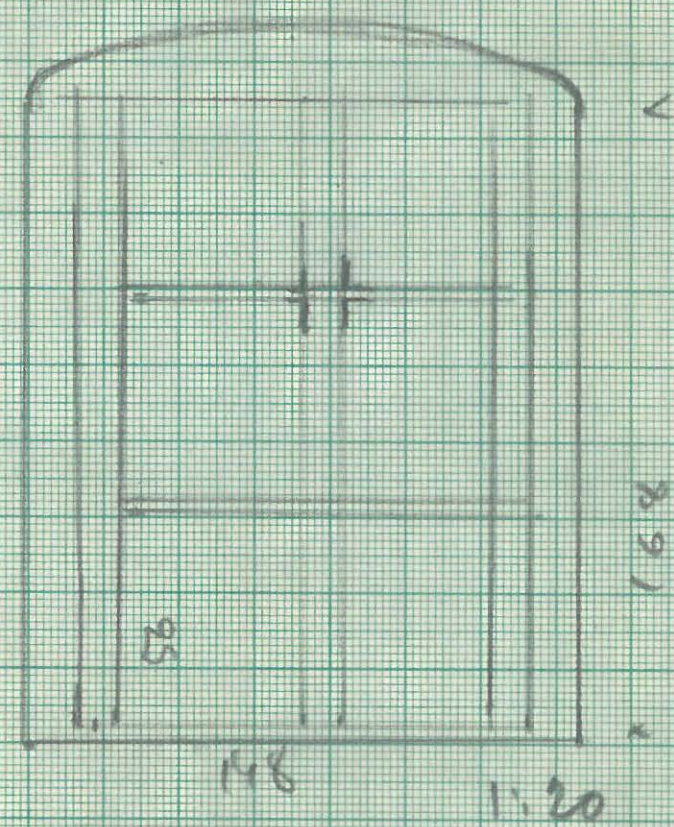
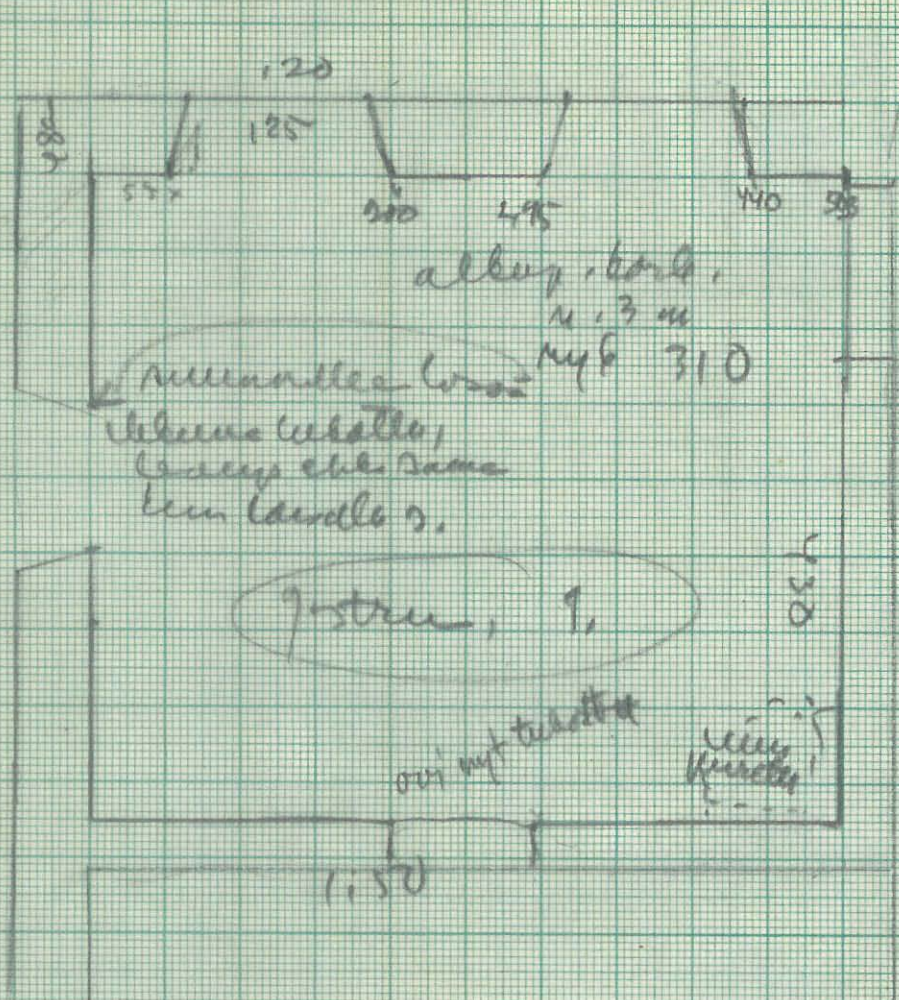

Koushi, Run. 2 SUND

SUND

SUND 1

hume 1

What is paint
was in. lous lous

SUND

N
S

pellitallin
ovi alumpu

tuulian
aukko
valkeas
pöytä
tallin
kylä
sali
pöytä
sali
sali

Ulkuset, puutunalla

tuulilla
ovi

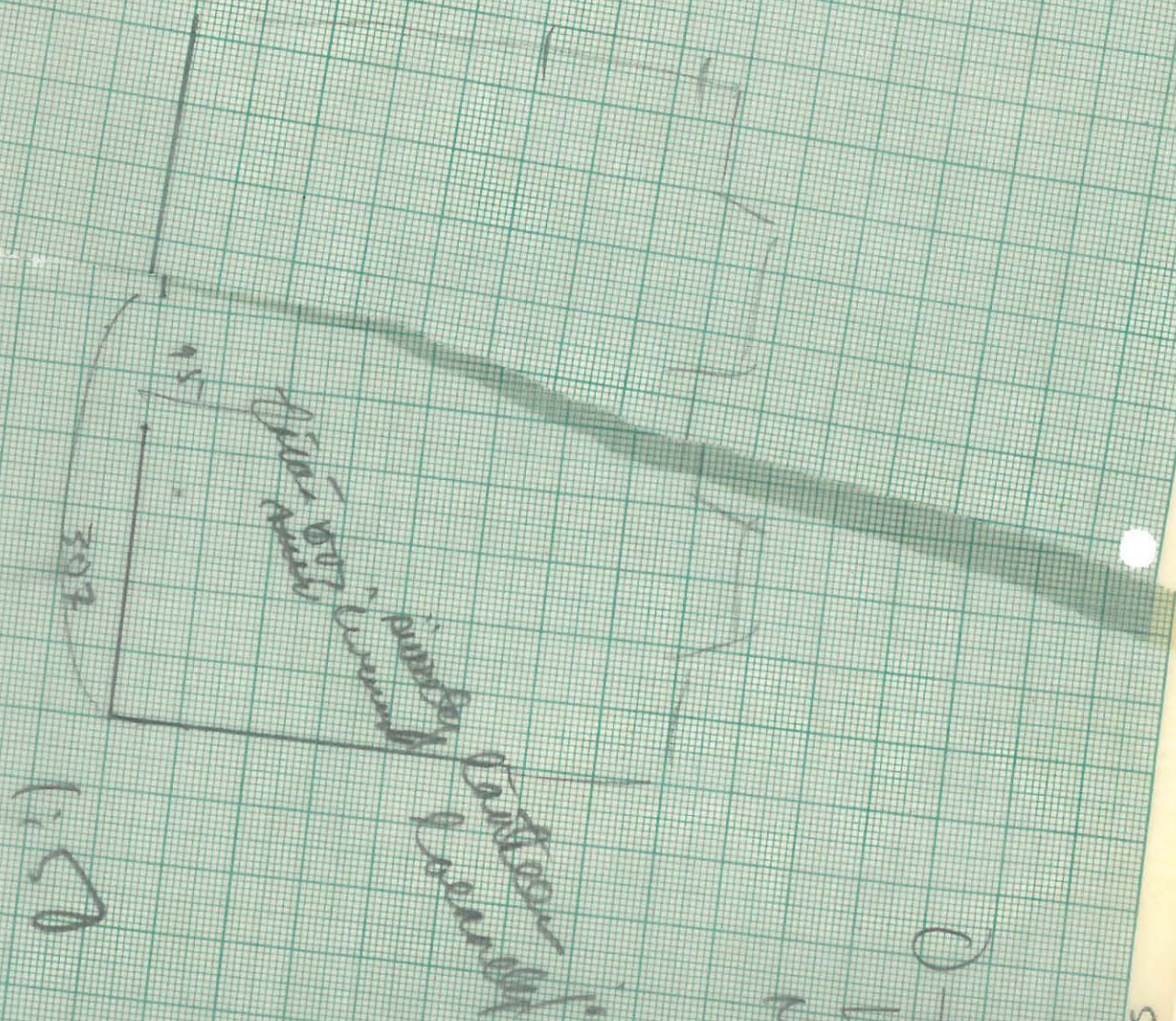
Sali

tuulilla
ovi

SALI

SUND

Lead, run. 5

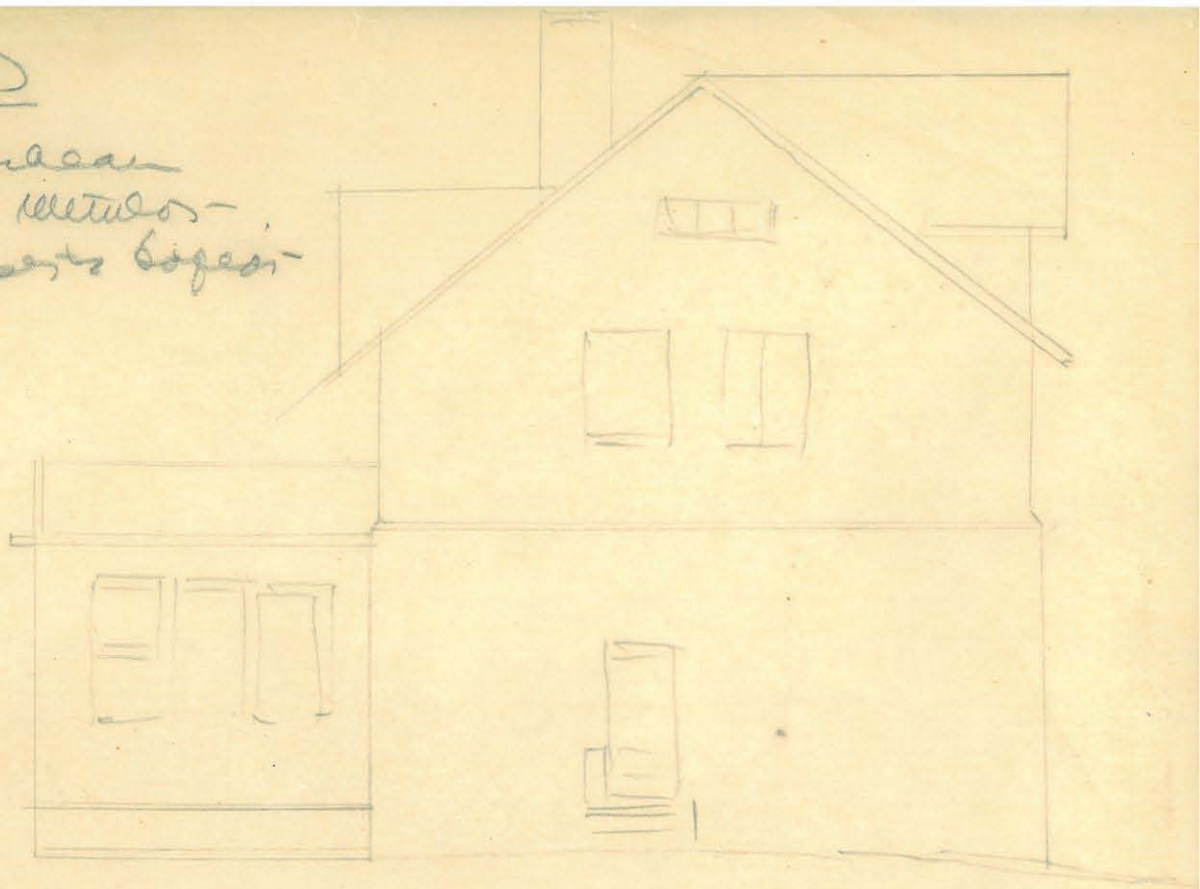

6
+
2
m

SUND 3

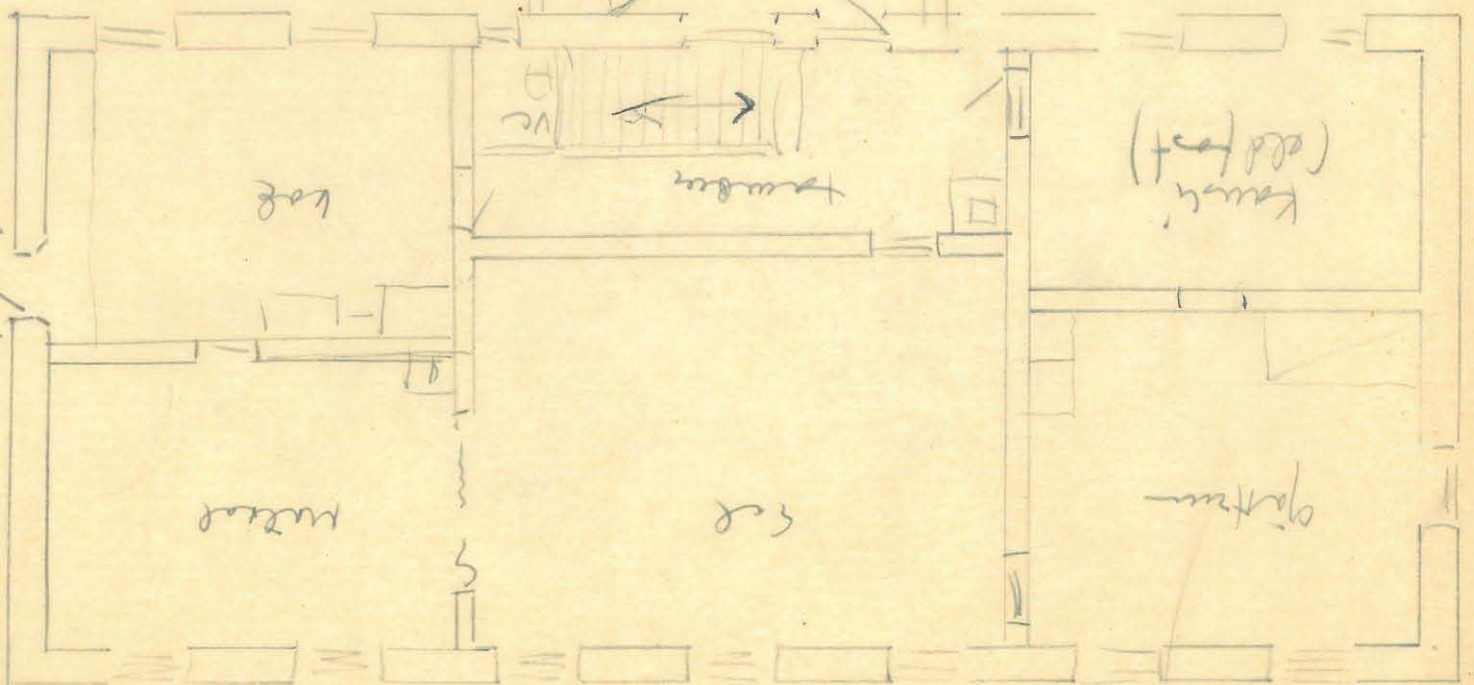
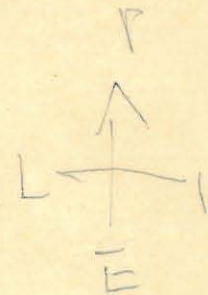
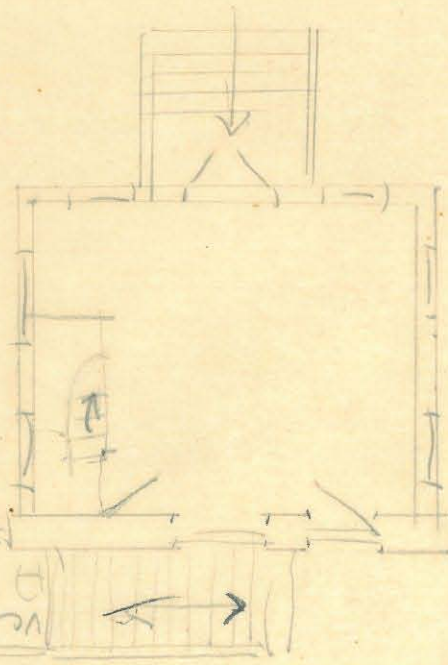
SUND

10000 m² area
 10000 m² area
 10000 m² area
 10000 m² area

Hand-drawn sketch of a house with a chimney and windows.

Hand-drawn sketch of a house with a chimney and windows.

MUSEOVIRASTO/ RAKENNUSHISTORIAN OSASTO
Työselostus

Tutkija	Aika
---------	------

Tutkimuksen laatu

Pappilainventointi.

Paikkakunta Sund	Kaup.osa/ Kylä	Kortteli/ Tila Pappila	Tontti
---------------------	----------------	---------------------------	--------

Osoite

Työselostus

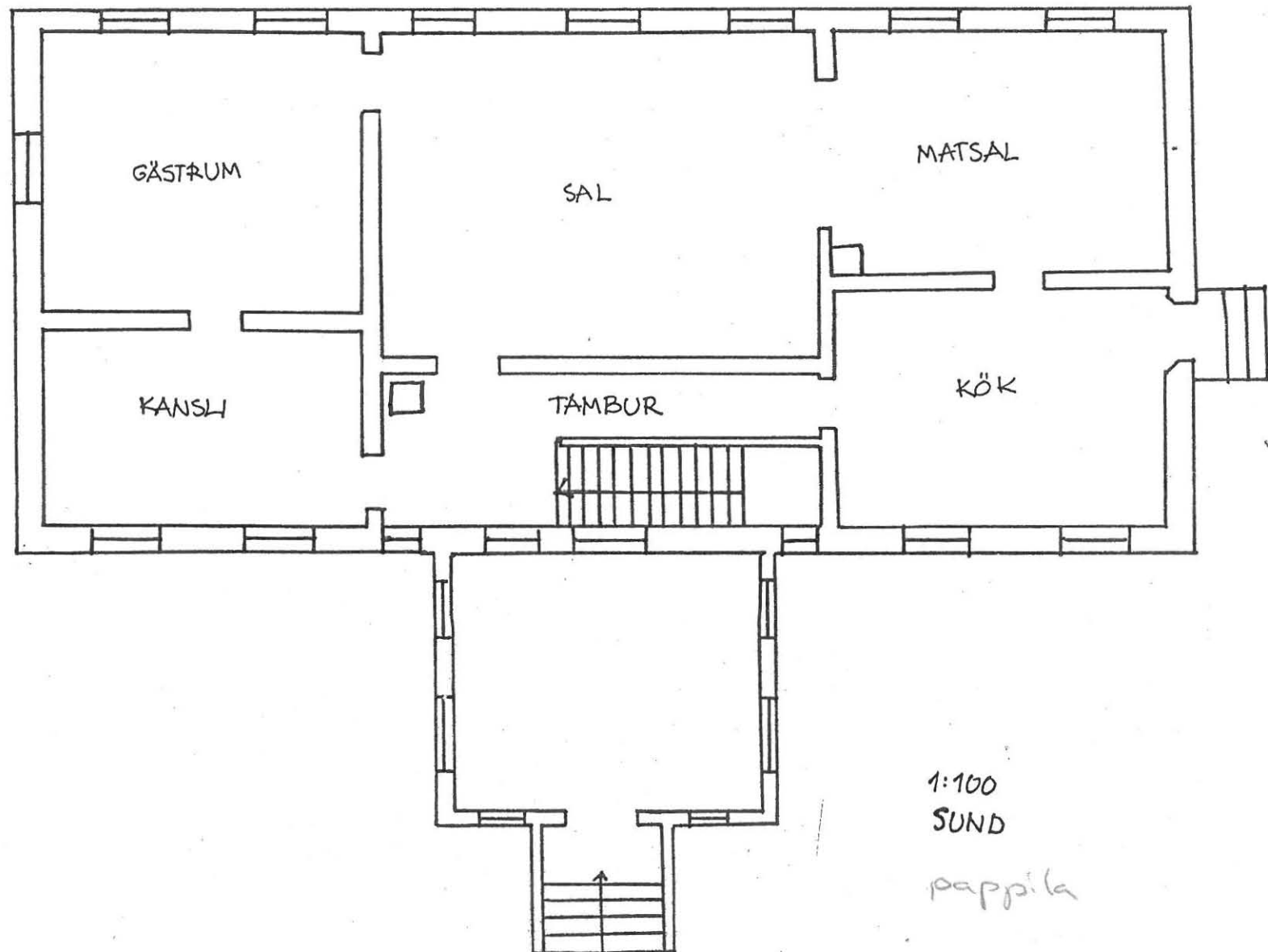
Puhtaaksikirjoittamatonta käsikirjoitusmateriaalia.

Piirroksat

Pohjapiirros.
Luonnospiirrustuksia.

Valokuvat

Muuta

1:100
SUND

pappila

MUSEOVIRASTO/ RAKENNUSHISTORIAN OSASTO
Työselostus

Tutkija	Aika
Irma Lounatvuori	1981

Tutkimuksen laatu

Pappilainventointi

Paikkakunta	Kaup.osa/ Kylä	Kortteli/ Tila	Tontti
Kaksikerta		Kalliola(Kullela)	

Osoite

Työselostus

Ote pro gradu-tutkimuksesta Gabriel Bonsdorff, arkkiatri arkkitehtinä.

Piirroksat

Pappilan pohjapiirros.

Valokuvat

Muuta

Pohjapiirrosluonnos millimetripaperilla.

MUSEOVIRASTO/ RAKENNUSHISTORIAN OSASTO
Työselostus

Tutkija
Irma Lounatvuori

Aika
1967

Tutkimuksen laatu
Vanha pappila, inventointi

Paikkakunta
Tyrvää

Kaup.osa/ Kylä

Kortteli/ Tila

Tontti

Osoite

Työselostus

Inventointikertomus.

Piirrokset

Tyrvään pappilan pihan asemapiirros.
Pääfasaadin ja keittiöpäädyn fasaadipiirrokset.
Pappilan pohjapiirros.
Ovi- ja profiilipiirroksia.

Valokuvat

Muuta

Ote vuoden 1805 katselmuskirjasta kirkkoherran virkaanastujaisissa.

Pikainventointi Tyrvään vanhassa pappilassa

Pappilarakenmus sijaitsee vanhan Vammala - Tampere maantien luoteispuolella, Tyrvään entisestä kirkosta noin pari kilometriä Vammalan kauppalan suuntaan.

Pappilarakenmus on pihatontilaan kaskkois-luoteis-suuntainen, pääfasadin ollessa lounaaseen.

Pappila on rakennettu 80-90 cm korkealla luonnonkivisokkelille, joka on saumattu kalkkirappauksella.

Talo on hirsirakenteinen, pitkänurkkasalvoksinen, suorakulmaiset pitkänurkat on tehty saha käyttiin. Hirsivarausten täytteenä on sammalta.

Alkuperäiseen, punamullattuun pystyvucraukseen on liittynyt valkeat salvoslaudat nurkissa ja poikkiseinien kohdilla sekä ikkunoiden ulkivuorilaudat.

Rakennusta kattaa korkea mansardikatto (mansardikatto tuli pappilarakennuksiin 1780-luvulla ja sen jälkeen), joka nykyisellään on tervahuopapäälysteinen.

Pappilan nykyinen ulkoasu on täysin sekundaarinen. Seinäpinta on vuorattu vaska- ja pystylähdellä sekä saumarimallisella laudoituksella. Ikkunoiden puitejako ja vuorilaudoitus on uusittu 1900-luvulla. Keittiöpäädyssä oleva kapea eteiskuisti on selvästi myöhempää rakennusvaihetta, samaten kuin ^{penkki} ~~itsee~~ pääsisäänkäyntikuisti vaikuttaa uudemmalta kuin itse rakennuksen runko.

Rakennuksen pohjakaava noudattaa 1727 annettuun asetukseen pohjautuvaa viisihuoneista, keskeissalillista pappilatyyppiä.

Ullakkokerroksessa on kaksi pientä huonetta luoteispäädyssä.

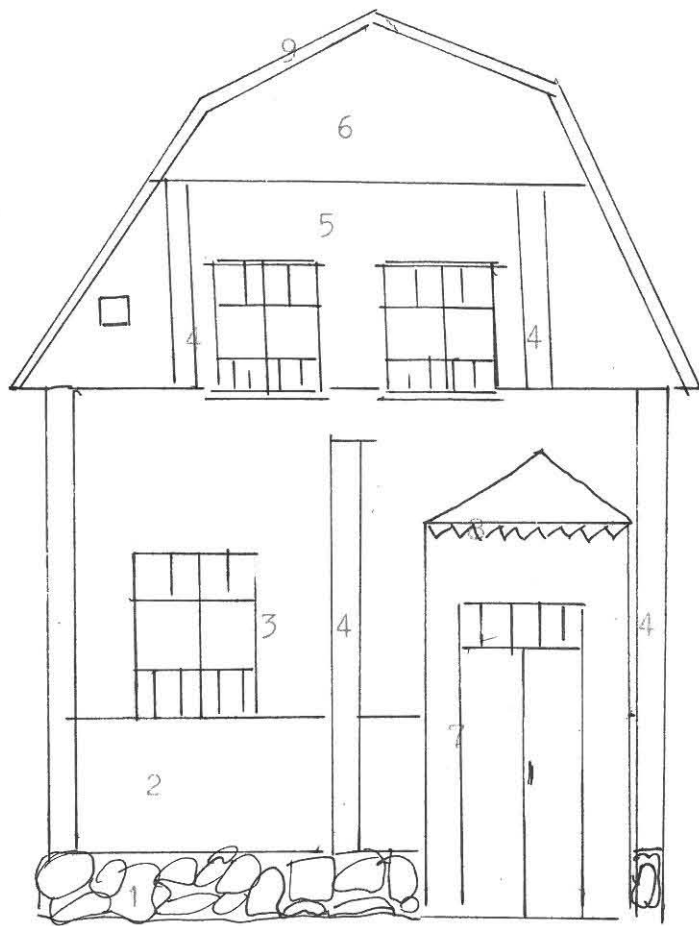
Pohjakaava on säilynyt lähes koskemattomana. Vain muutamia täysin sekundaarisia muutoksia on tehty huonetiloja jakamaan.

Keittiöön on rakennettu suurehko komerotila pohjoisnurkkaukseen ja sali on puolitettu ohuella seinällä kahdeksi lähes yhtä suureksi huoneeksi.

Pappilan iästä tietää perimätieto seurakunnasta kertoa, että se on rakennettu jo 1750-luvulla. Paikalla on sijainnut pappilarakenmus, jonka rakennusvuodeksi mainitaan asiakirjoissa 1734. Tämä oli kuitenkin kirkkoherre Rodendalin astuessa virkaansa v. 1695 niin täysin huonossa ja käyttökeltvottomassa kunnossa, että sen jatkuva käyttö olisi ollut mahdotonta. Näin ollen kat-

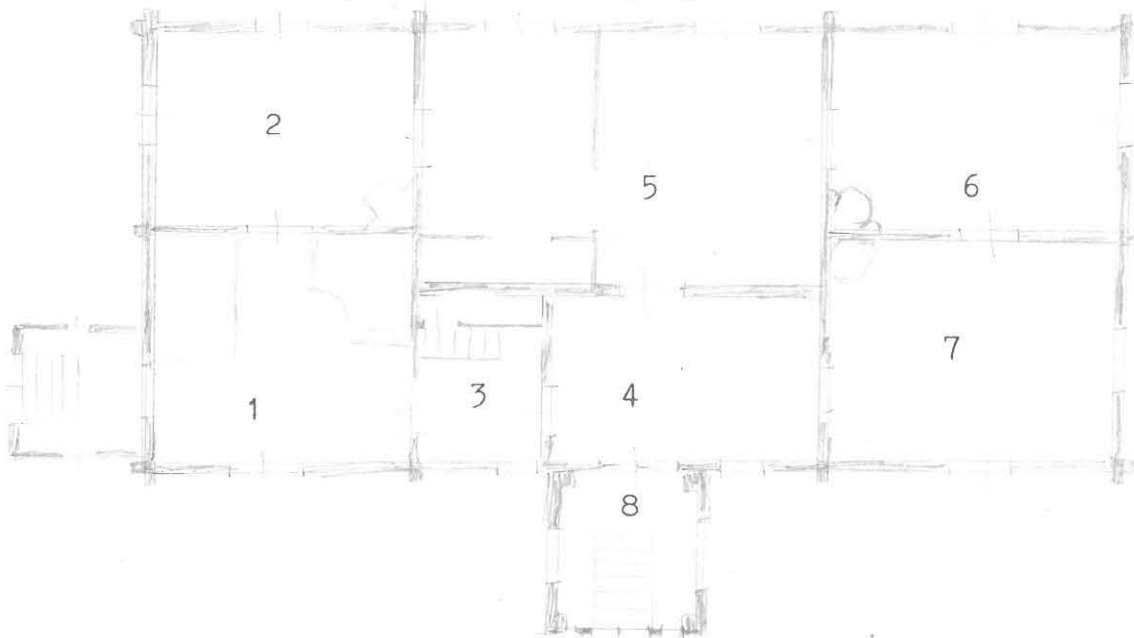

1. Luonnonkivisokkeli, keskimääräinen korkeus 80-90 cm. Kivet liitetty kalkkirappauksella. Sokkeliosa kellariton.
 2. Vesilauta, 20 cm
 3. Pystysuora ponttilaudoitus, laudan leveys n. 13 cm.
 4. Vaakasuora ponttilaudoitus
 5. Saumarimallinen pystylaudoitus.
 - Alkuperäinen vuoraus talossa n. 16- 20 cm leveätä pystylautaa, punamullalla sivelty. Laudoitus näkyvissä vielä kuistilla.
 6. Katon alla valtava hammaslistoitus, hammas ulkonee n. 30 cm, suurin piirtein saman verran on hammas näkyvissä ullakon sisäpuolellakin.
 7. Laudoitettut pitkänurkat, 15 cm x 19 cm.
 8. Mansardikatto, katettu tervapahvilla. Muistitiedon mukaan kattoa olisi jossakin vaiheessa madallettu. Katto on nykyiselläänkin erittäin korkeajoten madallus tuntuu epätodennäköiseltä.
 9. Pystylautarakenteinen keittiön eteinen.
 10. Entinen avokuisti tehty pystylaudoituksella umpikuistiksi, vuorauksena saumarimallinen pystyvuoraus.
 11. Sekundaarinen ulko-ovi.
 12. Ikkunat uusittu 1900-luvulla nykyiseen muotoonsa.
- Rakenne on rustea, vuorilaudat ja listat hieman vaaleanruskeat.

- 1 Luonnonkivisokkeli, 20 -40 cm
- 2 Pystyponttilautavuoraus
- 3 Vaakalaudoitus
- 4 Laudoitettu pitkänurkka
- 5 pystylautaa (kuten 3)
- 6 Saumarimallista vuorilaudoitusta
- 7 Keittiöneteinen, sekundaarinen, pysty laudoitettu
- 8Hammaslista. Sama lista toistuu eteisrakennelman sivuikkunoissa.
- 9 Päädyssä ei ole päystään alla hammaslistaa. Räystäänalus on kiinn laudoitettu.

Alakerros, summittainen pohjakaava

1. Keittiö. Uusi lattialaudoitus, maalattu punaiseksi. Seinät paneloitu helmiponttilaudalla noin metrin korkeuteen. Etelänurkassa suuri kelta-ruskea kaakelilaatoista tehty hella-leivinuuni, sekundaarinen. Pohjoisnurkassa sekundaarinen komero.

Jalkalista piirroksessa 3. Ovi huoneeseen 2 tyyppiä I (piirros 1), oven vuorilauta mallia A (piirros 4). Ovi huoneeseen 3 tyyppiä II, vuorilauta B. Ovissa vanhat lukkolaitteet. Ovi eteistilaan sekundaarinen.

2. Huone puutarhasivulla. Jalkalista piirroksessa 3. Ovi keittiöön tyyppiä I, vuorilauta A. Huoneen etelänurkassa kulmikas, vakkea tiililaattauuni, jonka suuluukku on sekundaarinen. Yksinkertainen kaareva kattolista:

Ovi huoneeseen 5 paperioitu kiinni.

3. Eteisestä erotettu pikkueteinen, josta johtaa portaat ullakolle. Portaan kaide vanhan mallinen. Ovi keittiöön tyyppiä I, oven peilit ovat eteisen puolelle päällyspeilit. VALKEA LAUVA KATTO

4. Eteinen. Kuistilta tulee tähän huoneeseen kaksinkertainen pariovi, jossa sisemmässä on kuistin puolelle päällyspeilit, paitsi alapeilissä, joka on molemminpuoleinen. (tyyppi III, piirros 2) Toinen ovipäälly on tyyppiä IV, täysranskalainen, vuorilauta mallia A.

Ovet tyyppiä II huoneisiin 5 ja 7. Ovissa nuppupäiset saranat.

5. Pappilan sali.

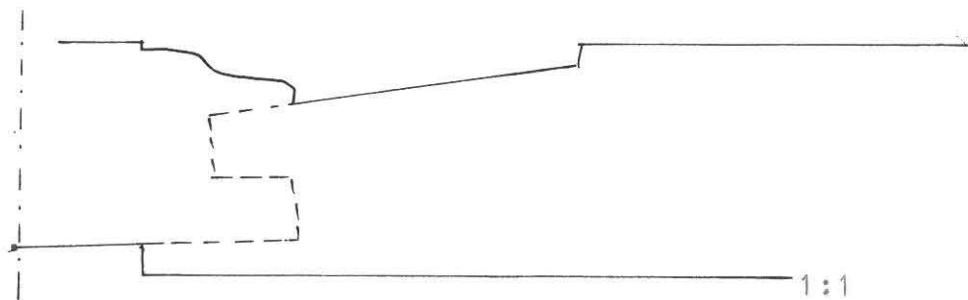
Nykyiään on sali jaettu sekundaarisella lautaseinällä kahtia. Luoteenpuoleisessa huoneessa on lisäksi sekundaarinen komerotila, johon on muurattu hella. Salin kaakeliuuni on purettu. Uuni on sijainnut huoneen etelänurkassa. *SALIN KORKEUS 2 m 70 cm*

Jalkalista ks. piirros 3. Yksinkertainen kattolista. Ovet huoneisiin 2 ja 6 laudoitettu umpeen.

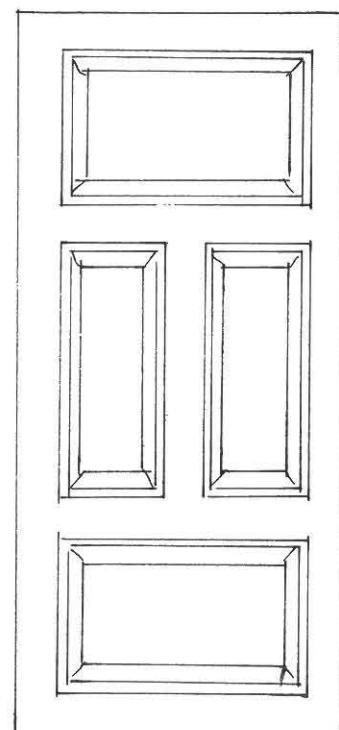
6 Huone pappilan maantienpuoleisessa päädyssä.

Pitkittäissuuntainen lattia, laudan leveys 29- 36 cm. Jalkalista ks. piirros 3. Huoneen länsinurkassa tumman sinipunainen kaakeliuuni, klassilliset koristeaiheet.

Piirros 1.

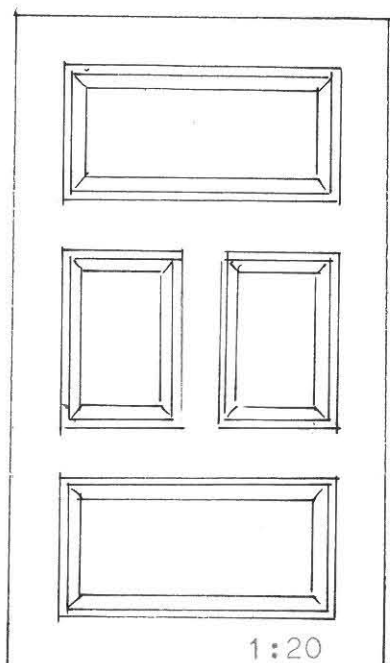

1:1

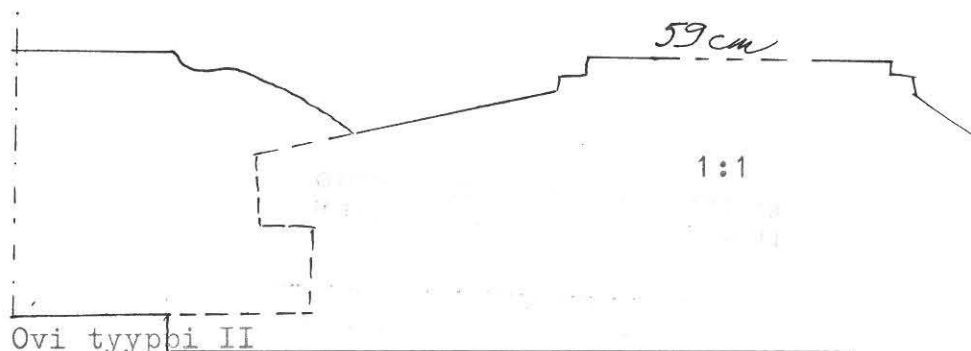

1:20

Ovi tyyppi I

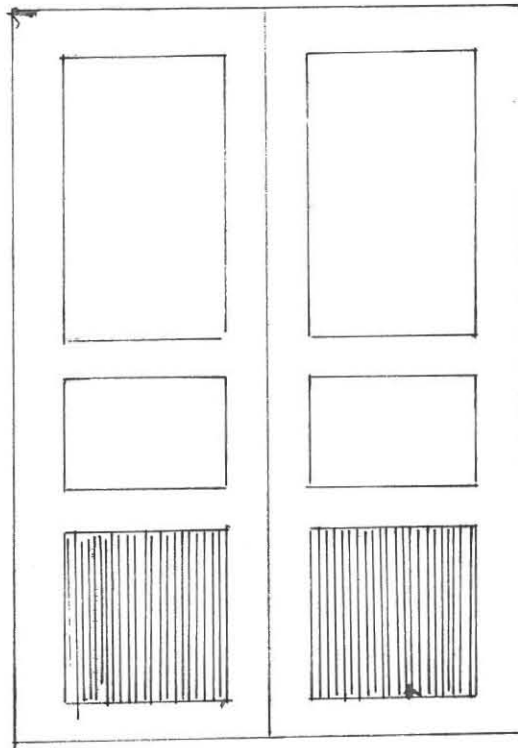

1:20

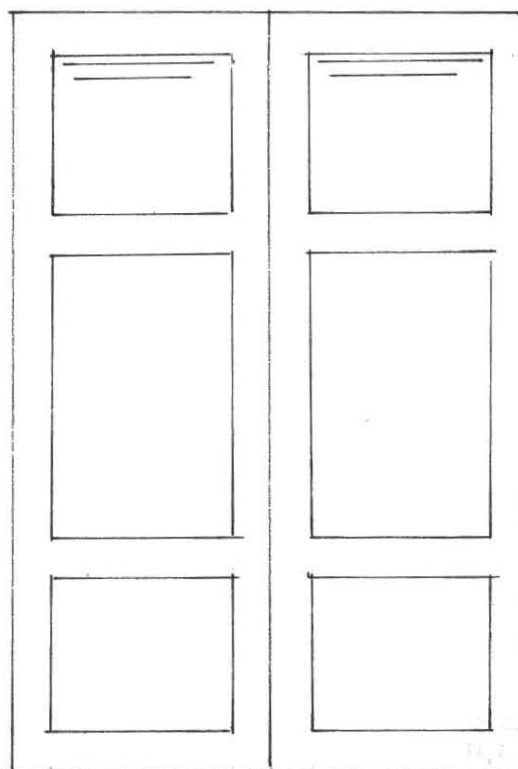
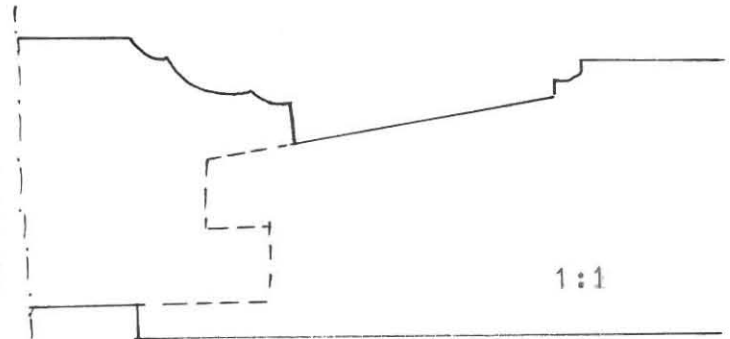

1:1

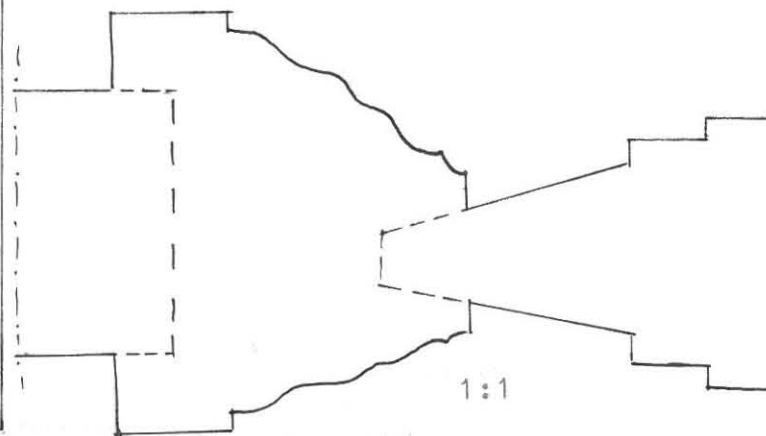
Ovi tyyppi II

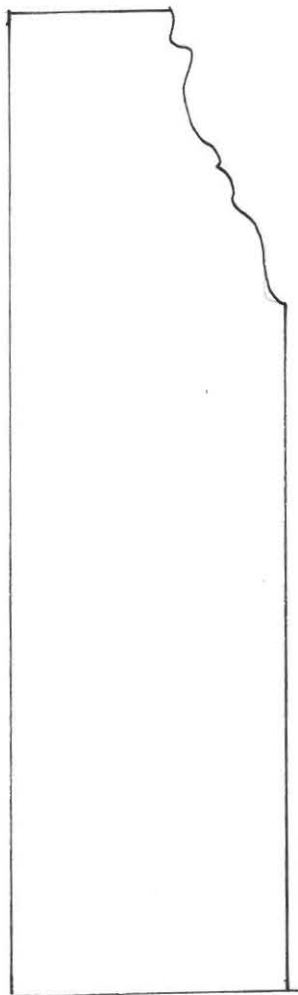

Ovityyppi III

Ovityyppi IV

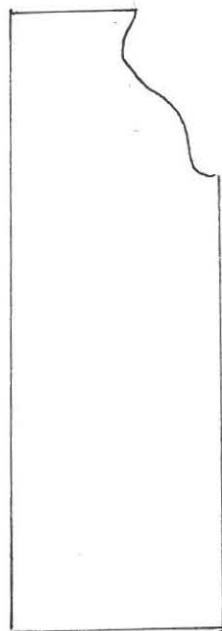
1:1

Salin jalkalista

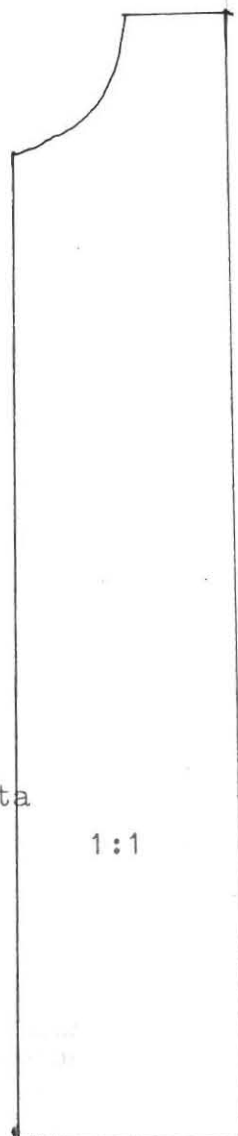
1:1

Keittiön jalkalista

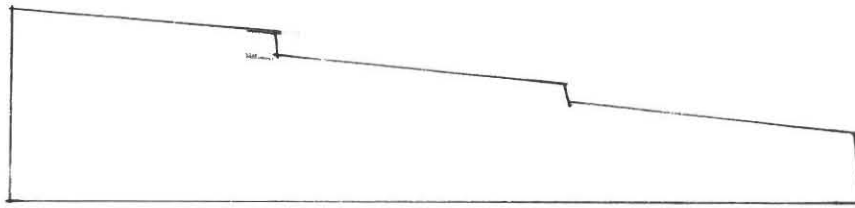
1:1

Huoneen 2 jalkalista

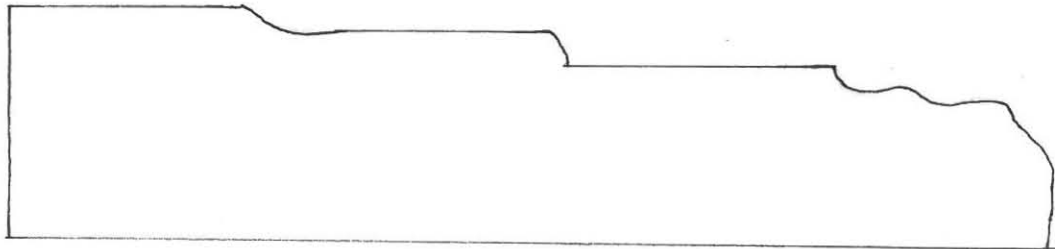
1:1

Huoneen 6 jalkalista

Vuorilauta A

1:1

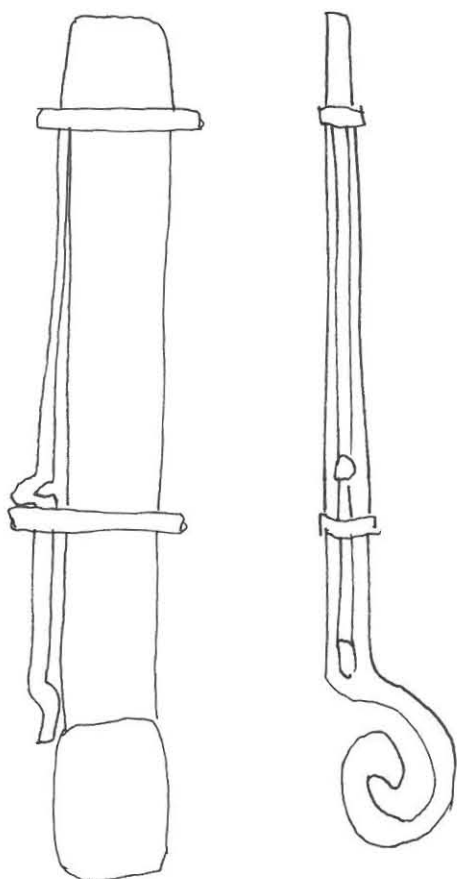
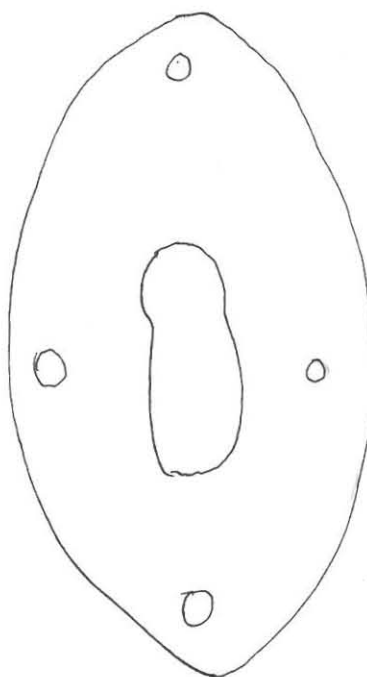
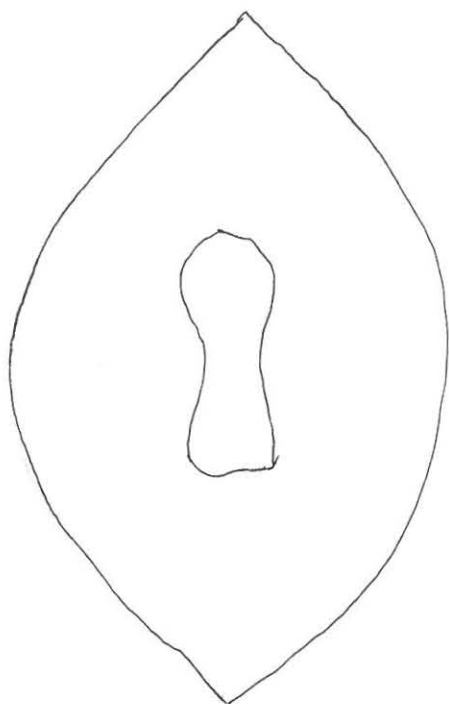

Vuorilauta B

1:1

Vesikattolauta

KUISTIN OVEN SALPA

TYRVIS SÖKEN

1726-54	Johan Hornborg
1756-71	Kristian Welin
1772-1804	Anders Wirzelius
1805-21	Johan Rosental

Tyrvis Extra försättningar uti Öfre Satakunta Nedre-
dels domsaga från 1784 till och med 1806.
n:o 182 Turun maakunta-arkisto

År 1805 den 21 October inställte sig underskrifven wice Hå-
radshövdinge å Tyrvis Söknis Prästegård, at hålla Åga Af- och
Tilträdes Huse syn:

Tilträddaren Herr Kyrkoherde Rosendahl inlämnade nu husfrumen-
tet öfver den å Prästegården senast eller den 16, 17 och 18
Augusti 1757 vid afl. Kyrkoherden Christian Welins tilträde
hållen Huse Syn samt tilkänna gaf at vid framledne Prosten
Wirzenii sedermera År 1772 skeddte tilträde icke någon syn å
bostället blifvit begärd eller förrättad.

I MANGÅRDEN

är på norra sidan en byggnad, som redan vid sista eller 1757 års Syn funnits uppförd med gaflarna å Nordost och Sydväst, på $1/4 - 1/2$ alnar hög Stenfot samt under tak af näfver bilad takved, $52 \frac{3}{4}$ alnar lång, 12 alnar bräd och 7 aln hög emellan stenfot och taket bestående å ena ändan af sal och 4 kamrar och andra ändan af bagarnestuga med Rummare bakom; Warande boningsrummen utmalit, brädfordrade och Salen $10 \frac{1}{2}$ alnar lång, 12 alnar bräd och 7 alnar hög, där finnes innantak på sparrar, golfen af breder, 2 fönsterluftermed 3 fönster å bly och $1 \frac{3}{8}$ alnar hög och 1 aln bräd uti hwarje luft sedd med spjäll och derrpå järngång 2 och 15 tum hög och 1 och 9 tum bräd, försedd med lås och nyckel. Uti kamrar bakom salen wilka whardera äro 10 aln långa och 6 aln breda, finnes mellantak, fönsterluft med 2^{ne} fönster Rumrna på andra sidan framföre salen: $8 \frac{1}{4}$ aln långa och 6 alnar breda med mellantak på sparrar, golf af plankor, 1 fönsterluft och dörr af lika beskaffenhet som å de andra rummen.

Bakarestuga af lika längd med byggnadens brädd samt 6 aln bredd har 1 liten fönsterluft med 2 fönster å bly, kakelugn med spjäll samt dörr på järngång försedd med lås och nyckel, emellan Bagarestufvan och boningsrummen är en förstuga af 5 alnars bredd, med mellantak på sparrar, golf af plankor och 2 halfdörrar samt dessutom en afdelning mot norra väggen til ett litet Contoir försedd med 1 liten fönster eller glugg. Hela denna byggnad är til golf, väggarne och tak af ålder och röta så förfallna at den ej kan nyttjas.

— — — — —
— — — — —

Herr Kyrkoherden Rosentahl förvalta hëra som han tredje Syne hafva funnit ut första delen af de å Bostället befintliga byggnader äro af Röta förfallna och odugliga, och at i följe därpå nya hus borde i denne ställe uppföras, dock ville Herr Kyrkoherden icke fordra någon större eller widluftigare byggnad än författningar å Prestegården föreskrifva åtminstone intil dess Herr Kyrkoherden finge höraswad Soknemännen och afträdande Sterbhuset i den delen kände ovindra (?)

Sanmark(Her. Krono Befallningsman) anhöll at Syne vid slutliga åtslagetsmeddelande äfven ville yttra sig huruvida

de å Bostället befintliga oduglige hus och byggnader antingen af ålder och däraf tilkommen Röta eller genom förre innehafvarnes wängöms(?) och wärdelöshet vid underhållandet förfallit; men Herr Commissions Landwärdaren Wirzenius förvente det waraså mycket synbart och påtagligt at husen af ålder och Rötan tagit skada, som de flesta införfallna byggnader före sista eller 1757 års härstädes hållna Huse Syn funnits och då redan varit bristfalliga samt de öfriga... derefter blifvit upbyggda, så at åfwen de genom tidens öfverkan kunnit förärfas, utan at någon innehafvarnes försummelse vid dennes underhållande sådant förorsakat, hwartefter Herr Limon å Herr Directeuren Wirzenii wägnar inlämnade ett så lydande anförande:

Til Protocollet

I Ruotsila berustade Säteri så som frikänd för alla allmännes byggnader ifrån Prästegårdens byggnad undantages och befinns: Men för hemmanen därunder påstås at sedan skilnad emellan träbyggnings Kåstnad och byggnad af tegel icke är större än 600 tegel af hwarje helt mantal i Tyrvis som på en dag kan slås och åfwen en tunna kalk af hwart hemman om ett helt mantal bor samma byggnad af tegel upföras som i alla fall blir i anseende till des varaktighet och säkerhet för oldswäda billigare än en träbyggnad. Skulle någon sätta denne upgift i fråga så wil jag åtaga mig anteprenad af denna byggnad mot den betalning som för Hwittis Prästegård är betalt jemte 600 tegell, 1 tunna kalk och 20 dagsverken af hwarje helt mantal, hwarom vid en Söknestämman kan öfverläggas och n ärware bekännas då likwäl byggnaden icke får vara större än högst 11 famnar lång, 6 famnar bräd, bestående af 3^{ne} Rummar, kök, Sahl och förstuga jemte 2^{ne} vindrummar, utanvägarne 3/4 aln tjocka och mellan wäggarne och vindrummarne 1/2 aln tjocka. Prästegården få ej flyttas ifrån sitt förre ställe. Sker anorlunda så anmäles misnöja och Protocoll löses för min räkning

Ruotsila, den 19 October 1805

Joh. Christian Wirzenius

Herr Kyrkoherden Rosendahl förklarade at han då Församlingens Inwånare icke welat åttaga sig at uppsätta Sättesbyggnaden af sten icke för sin del sådant åskundade, utan vara nöjd därvid at den samma blifve af timmer upförd. Och erindrade Krono Befallningsman Juselius, at å hans tänke ware påstån alla hus å Prästegården så af Röta och förfallna at de ej med någon förbättring kunde göras brukbare, utan borde af nyo byggas, dock ländde

Krono Fullmäktigen til Rätten at bestämme och förordnas hvilka
hus det tillkomma Församlingen och af trüdande Sterbhuset at hvar
för sig å Bostället upföra, , hvarå samtliga Kun- och Fullmäk-
tiga så vida ej något annat var at påminna likades at i morgon
åter anställa sig för at höra Rättens utslag.

Den 24 October

Efter det Huse Syne Rätten sammanträdde förvallades wardering de
vid Synen Befunda bristfälligheter, hvarå öfverlades och sedan
påkallelse sig infunnit endast Tilträdanden Herr Kyrkoherden Ro-
sendal, Herr Directeuren Wirzenius, enkafu Sundelius, Herr Li-
mon och Granander samt Hushållaren Mickel Hopra etc .. ankunna-
des för den följande:

Utslag

Beskaffenheter med Bostället samt hvad Publigve och Private Full-
mäktiga andragit och påmint han Huse Syne Rätten i öfvervågande
tagit. Och finner at första delen af husen å denna Prästgård
icke äro sådana, som i Lag Författningar til upbyggande å Kyrko-
herde Boställen blifvit förskrifne, utan at de dels före sista
eller 1757 års härstädes hållne Huse Syn, dels och til någon
del korrt därpå blifvit förnūmligast af Församlingen efter sär-
skilda öfverkommelser med boställs innehafvarne upförda utan
afseende å hvad Församlingarna de byggnad å Prästegården stadga;
äfvensom vid synegången befunnits at följande hus och byggnader
äro af Rōta , som ej kan anser hafva genom någon Innehafvarnes
wangōms och wårdslōshet vid underhållēndet, utan ōgonsakenligen
af ålder och tiden åverkan tilkommit, så fördūrfwade ochfōrfall-
na, at de ej kunna med förbättring göras brukbara, nūmligen:
Den på Norra sidan af gården upsatta huvudbyggnad bestående å
ena sidan af sal och 4 Rummar och å den andra af Bagarestuga med
Rummare.

2/ Rummarne på östra sidan af mangården och midtemot de samma
warande Biskopsstugan.

3/ Boningspōrtet för tjenstefolket på västra sidan af gården
och därinvid stēende Badstuga.

4/ 5/ 6/etc.

vid vilka beskaffenhet Huse syne Rätten prōfver mūttes de samma
utdōma samt förordna det nedannāmde hus skula i jemlighet med
hwad författningarna angående byggnader å Kyrkoherdeboställen
innehålla å stället härstedesupfōras, nūmligen:

1mo och 2do en byggning af gōdt timmer på minst 1 1/4 aln hōg
stenfot sōmt under tak af nūfver och bilad takved, 26 aln lång
och 1° aln bred inom knutarne sōmt 8 aln hōg ifrån stenfoten til
takat: Och kommer den sa-ma at bestå å ena ändan af 2^{ne} Rummar

hvardera 7 aln långa och 6 aln breda, midt uti af sal 12 aln i längden och 9 aln i bredden med förstuga därutanföre lika lång och 3 aln bred samt på andra ändan af kök, svarande i storlek emot begge Rummare. Uti alla Ru mer, utom köket och förstugan bör inläggas golf af sågade bräder, men i två sistnämde af plankor, uti hvardera Rummaren på sidväggen men i salen på lång väggen 2 fönsterlufver med 2 fönster i kitt 2 1/2 aln höga och 1 aln breda uti hvarje luft samt karmarbågar och fordringar utan och innan jemte stora, och spegeldörrar 3 1/4 aln höga på järngång med tåkt lås och nyckel samt sina fordringar, paneladt mellantak af breder, kakelugn af tegel eller mursten med 2^{ne} spjäll i forma, och dubbla dörrar i förstuga och köket, mellantak på sparrar samt i sistnämde rum eller köket fönster och dörr af ofvannämde beskaffenhet jemte spis med underslag och skandare af järn. Till förstuga dubbla dörrar af like högd som til de öfriga rummer på järngång med lås och regel samt trappa utanföre af stockar tåkte med breder och dessutom en särskild trappa i förstugan til uppgång därifrån til vinden.

Byggnader 3,4,5,6

Hvilka hus det enligt Kongl. Maj:ts. Nådiga Resolution på al 2-mögens allmänna Besvär:det 1 Augusti 1727 tillkommer Församlingens at å Prestegården bygga och därefter med nödiga anseeligarne och större Reparationer vidhålla, hwaremot Kyrkoherden eller Boställs innehafvanden åligger alla mindre förbättringarna å de samma verkställa, Och som Herr Wirzelius icke innehafvar någon allodial Frälse egenden eller Säter och Ladugård, hvilka.....

på
Till bostället befintliga och på västra sidan om huvudbyggnad anlagde sten murade och hvalfda hållare är något förfallen men kan dock ännu i längre tid nyttjas, sedan hvalfwet som nu är aldeles bristfälligt och til en del in/fallit å nyo lägges samt til botande af öfvanbyggnaden och taket såsom felaktigt några hwarf, nya stockar och 1 lass näfver anskaffas, hvilka förbättringar det åligger aftrödande sterbhuset at verkställ a och pröfvas kosta 20 k Banco.

Men alldenstund vid prosten Wirzenii år 1772 skedde tilträde til denne Prestegård icke någon Syn blifvit hållen, utan han antagit Bostället i det skick hvari det samma då befinnits för godt samt erlådt sig ansvaret för all brist därpå hvarföre och

hans arfwinger äro pligtiga at answara för så väl Prosten
Wirsenii som hans företrädarens framledna Kyrkoherden Melins
besittnings år, utgörande ifrån och med år 1757 til den 1 Maj
näxtl. år en tid af 47 år.

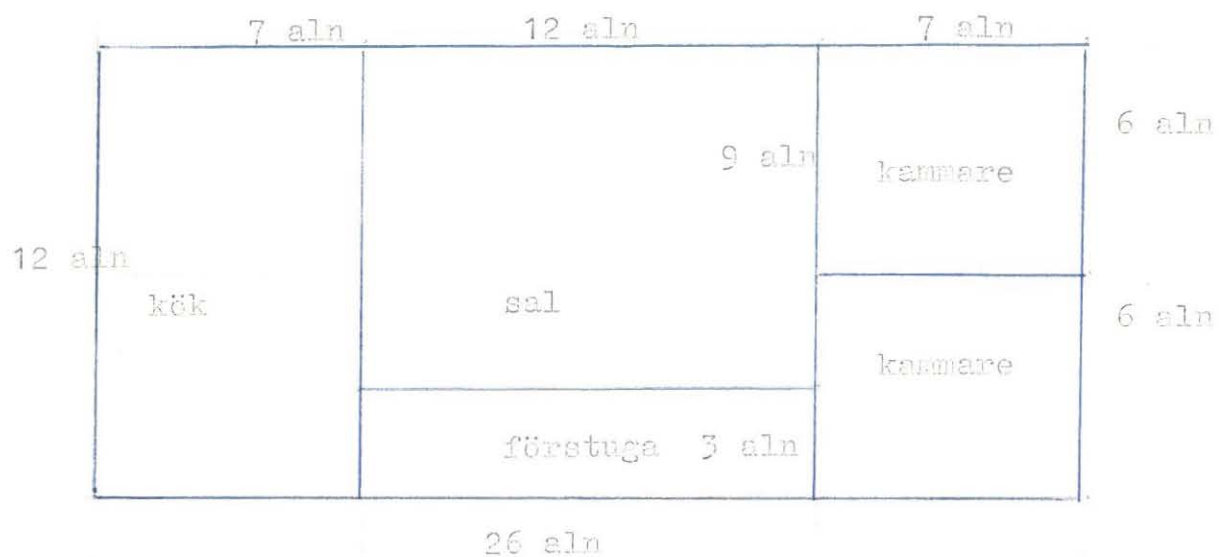
Huse Syn år 1757

Huus i Mangården: En Bålesbyggning af fur timmer år 1734 upb
byggd uti en .. godt näfvertak, med wäggarne utantill behållna

Salen som år 10 1/2 aln lång, 12 1/2 aln bred och 7 aln hög
finnes ett mellantak på sparrar lagt, ett fönsterluft på hwar-
dera sidowäggen och tvenne fönster uti hwardera luft....

Andra Rummarne på andra sidan om salen äro 8 1/4 aln lång
och 6 1/4 aln bred...

Tyrvis

Plaanii, joka on piirretty katselmuskirjassa mainittujen mittojen perusteella. (1805)

Tyrvää

Pappilas koskevia asiakirjoja
mikrofilmi n:o JK 1120
Turun maakunta-arkisto

År 1807 den 20 dageh i December månad hölls allmän Sokne Stämman i Tyrvis sokns Moderkyrka. Sedan Huse Syne Rätten utslag under den ¹⁸ Sista Augusti förordnadtt huru och hvad sätt samt af hvilka Tyrvis sokns förfallne Prästegård skulle byggas. Och byggnaden skulle nästa Sommar completeras. Herr Directeuren Wirzenius medgaf att Charactersbyggnaden vore icke allenast det nödvändigaste utan oundvikelig och måste förelagas men ville tillika förhinder Sokne åborna att en sådan byggnad, utan Bygmestari och Sokne fullmäktig som anskaffar virket icke kan upföras därtill skulle lifven fördrar förslag för Sokne fullmäktigen att uppföra kalk, glas, kakel ifrån brukmakaren, lås och jærngång kakelugnsdörrar etc

KOSTNADER

16 arbetare uti 150 dagar	1600
Snickare för 150 dagar	200
Murmästare för 75 dagar	100
Glaskestare + tillbehör	60
Smedens arbete	30
Målare	30
6 st. kakelugnar med transport	120
En kista glas med transport	50
Linolja	20
Färgor därtill	10
6 st. kakelugnsdörrar och dubla spiell	30
10 st. lås, 10 par jærngång	40
Beslag till 20 fönster luffer med stormhakor	60
30 jærn	30
6000 5 tums spijs	60
2000 4 " " "	16:3
666 st. 3 - 2 tums spijs	3:16
12 1/2 näfver til Charactersbyggnad	50
30 tolfter breder til takgænsling och fönsterbogar	
samt foderbreder	60
20 tunnor kalk	20

Summa 2590

Byggmästarens lön och fulmäktigens arvode som föranstäl-
tar om allt detta

410

Summa 3000

Pikainventointi Tyrvään vanhassa pappilassa

Pappilarakennus sijaitsee vanhan Vammala - Tampere maantien luoteispuolella, Tyrvään entisestä kirkosta noin pari kilometriä Vammalan kauppalan suuntaan.

Pappilarakennus on pihatontilaan kaakkois-luoteis-suuntainen, pääfasadin ollessa lounaaseen.

Pappila on rakennettu 80-90 cm korkealla luonnonkivisokkelille, joka on saumattu kalkkirappauksella.

Talo on hirsirakenteinen, pitkänurkkasalvoksinen, suorakulmaiset pitkänurkat on tehty sahaa käyttäen. Hirsivarausten täytteenä on sammalta.

Alkuperäiseen, punamullattuun pystyvuoraukseen on liittynyt valkeat salvoslaudat nurkissa ja poikkiseinien kohdilla sekä ikkunoiden ulkovuorilaudat.

Rakennusta kattaa korkea mansardikatto (mansardikatto tuli pappilarakennuksiin 1780-luvulla ja sen jälkeen), joka nykyisellään on tervahuopapäälysteinen.

Pappilan nykyinen ulkoasu on täysin sekundaarinen. Seinäpinta on vuorattu vaaka- ja pystylaudalla sekä saumarimallisella laudoituksella. Ikkunoiden puitejako ja vuorilaudoitus on uusittu 1900-luvulla. Keittiöpäädyssä oleva kapea eteiskuisti on selvästi myöhempää rakennusvaihetta, samaten kuin ~~itsee~~ ^{portti} pääsisäänkäyntikuisti vaikuttaa uudemmalta kuin itse rakennuksen runko.

Rakennuksen pohjakaava noudattaa 1727 annettuun asetukseen pohjautuvaa viisihuoneista, keskeissalillista pappilatyyppiä.

Ullakkokerroksessa on kaksi pientä huonetta luoteispäädyssä.

Pohjakaava on säilynyt lähes koskemattomana. Vain muutamia täysin sekundaarisia muutoksia on tehty huonetiloja jakamaan.

Keittiöön on rakennettu suurehko komerotila pohjoisnurkkaukseen ja sali on puolitettu ohuella seinällä kahdeksi lähes yhtä suureksi huoneeksi.

Pappilan iästä tietää perimätieto seurakunnassa kertoa, että se on rakennettu jo 1750-luvulla. Paikalla on sijainnut pappilarakennus, jonka rakennusvuodeksi mainitaan asiakirjoissa 1734. Tämä oli kuitenkin kirkkoherra Rodendalin astuessa virkaansa v. 1805 niin täysin huonossa ja käyttökelvottomassa kunnossa, että sen jatkuva käyttö olisi ollut mahdotonta. Näin ollen kat-

selmusviranomaiset rakennettavaksi uuden pappilarakennuksenentiselle paikalle.

Liitteenä otteita vuoden 1805 katselmuskirjasta Tyrvään seurakunnassa uuden kirkkoherran virkaan astuessa.

TYRVIS SÖCKEN

1726-54	Johan Hornborg
1756-71	Kristian Welin
1772-1804	Anders Wirselius
1805-21	Johan Rosental

Tyrvis Extra försättningar uti Öfre Satakunta Nedre-
dels domsaga från 1784 till och med 1806.

n:o 182 Turus markhunta-arkisto

År 1805 den 21 October instälte sig underskrifven wice Hä-
radshövdinge å Tyrvis Sokns Prästegård, at hålla åga Af- och
Tilträdes Huse syn:

Tilträdaren Herr Kyrkoherde Rosendahl inlämnade nu husfrumen-
tet öfver den å Prästegården senast eller den 16, 17 och 18
Augusti 1757 vid afl. Kyrkoherden Christian Welins tilträde
hållen Huse Syn samt tilkänna gaf at vid framledne Prosten
Wirzenii sedermera år 1772 skedde tilträde icke någon syn å
bostället blifvit begärd eller förrättad.

I MANGÅRDEN

är på norra sidan en byggnad, som redan vid sista eller 1757 års Syn funnits uppförd med gaflarna å Nordost och Sydväst, på $1/4 - 1/2$ alnar hög Stenfot samt under tak af näfver bilad takved, $52 \frac{3}{4}$ alnar lång, 12 alnar bräd och 7 aln hög emellan stenfot och taket bestående å ena ändan af sal och 4 kamrar och andra ändan af bagarnestuga med Rummare bakom; Warande boningsrummen utmalit, brädfordrade och Salen $10 \frac{1}{2}$ alnar lång, 12 alnar bräd och 7 alnar hög, där finnes innantak på sparrar, golfen af breder, 2 fönsterluftermed 3 fönster å bly och $1 \frac{3}{8}$ alnar hög och 1 aln bräd uti hwarje luft sedd med spjäll och derrpå järngång 2 och 15 tum hög och 1 och 9 tum bräd, försedd med lås och nyckel. Uti kamrar bakom salen wilka whardera äro 10 aln långa och 6 aln breda, finnes mellantak, fönslreluft med 2^{ne} fönster Rummarna på andra sidan framföre salen: $8 \frac{1}{4}$ aln långa och 6 alnar breda med mellantak på sparrar, golf af plankor, 1 fönsterluft och dörr af lika beskaffenhet som å de andra rummerna.

Bakarestuga af lika längd med byggnadens brädd samt 6 aln bredd har 1 liten fönsterluft med 2 fönster å bly, kakelugn med spjäll samt dörr på järngång försedd med lås och nyckel, emellan Bagarestufvan och boningsrummen är en förstuga af 5 alnars bredd, med mellantak på sparrar, gälf af plankor och 2 halfdörrar samt dessutom an afdelning mot norra väggen til ett litet Contoir försedd med 1 liten fönster eller glugg. Hela denna byggnad är til golf, väggarne och tak af ålder och röta så förfallna at den ej kan nyttjas.

-- -- --
-- -- --

Herr Kyrkoherden Rosentahl förvalta höra som han tredde Syne hafwa funnit ut första delen af de å Bostället befintliga byggnader äro af Röta förfallna och odugliga, och at i följe däraf nya hus borde i denne ställe upföras, dock ville Herr Kyrkoherden icke fordra någon större eller widluftigare byggnad än författningar å Prestegården föreskrifva åtminstone intil dess Herr Kyrkoherden finge hörahwad Soknemännen och afträdande Sterbhuset i den delen kände ovindra (?)

Sanmark(Herr Krono Befellningsman) anhöll at Syne vid slutliga åtslagetsmeddelande äfven ville yttra sig huruvida

de å Bostället befintliga oduglige hus och byggnader antingen af ålder och däråf tilkommen Röta eller genom förre innehafvarnes wangöms(?) och wårdslöshet vid underhållandet förfallit; men Herr Commisions Landtmätaren Wirzenius förvente det waråå mycket synbart och påtagligt at husen af ålder och Rötan tagit skada, som de flesta införfallna byggnader före sista eller 1757 års härstädes hållna Huse Syn funnits och då redan varit bristfalliga samt de öfriga... derefter blifvit upbyggda, så at äfven de genom tidens åverkan kunnit förärfas, utan at någon innehafvarnes försummelse vid dennes underhållande sådant förorsakat, hwartefter Herr Limon å Herr Directeuren Wirzenii wägnar inlämnade ett så lydande anförande:

Til Protocollet

I Ruotsila berustade Säteri så som frikänd för alla allmänna byggnader ifrån Prästegårdens byggnad undantages och befinns: Men för hemmanen därunder påstås at sedan skilnad emellan träbyggnings Kåstnad och byggnad af tegel icke är större än 600 tegel af hwarje helt mantal i Tyrvis son på en dag kan slås och äfven en tunna kalk af hwart hemman om ett helt mantal bor samma byggnad af tegel upföras som i alla fall blir i anseende till des varaktighet och säkerhet för eldswåda billigare än en träbyggnad. Skulle någon sätta denne upgift i fråga så wil jag åtaga mig anteprenad af denna byggnad mot den betalning som för Hwittis Prästegård är betalt jemte 600 tegell, 1 tunna kalk och 20 dagswerken af hwarje helt mantal, hwarom vid en Soknestänma kan öfverläggas och n ärware bekännas då likväl byggnaden icke får vara större än högst 11 fammar lång, 6 fammar bräd, bestående af 3^{ne} Rummar, kök, Sahl och förstuga jemte 2^{ne} vindsrummar, utanvägarne 3/4 aln tjocka och mellan väggarne och vindsrummarne 1/2 aln tjocka. Prästegården få ej flyttas ifrån sitt förre ställe. Sker anorlunda så anmäles misnöja och Protocollet löses för min räkning

Ruotsila, den 19 October 1805

Joh. Christian Wirzelius

Herr Kyrkoherden Rosendahl förklarade at han då Församlingens Inwånare icke velat åttaga sig at uppsätta Sättesbyggnaden af sten icke för sin del sådant åskundade, utan vara nöjd därvid at den samma blifve af timmer upförd. Och erindrade Krono Befallningsman Juselius, at å hans tänka vara nästan alla hus å Prästegården så af Röta och förfallna at de ej med någon förbättring kunde göras brukbare, utan borde af nyo byggas, dock lånade

hwardera 7 aln långa och 6 aln breda, midt uti af sal 12 aln i längden och 9 aln i bredden med förstuga därutanföre lika lång och 3 aln bred samt på andra ändan af kök, svarande i storlek emot begge Rummare. Uti alla Rummer, utom köket och förstugan bör inläggas golf af sågade bräder, men i två sistnämde af plankor, uti hwardera Rummeren på sidväggen men i salen på lång väggen 2 fönsterluffer med 2 fönster i kitt 2 1/2 aln höga och 1 aln breda uti hwarje luft samt karmarbågar och fordringar utan och innan jemte stora, och spegeldörrar 3 1/4 aln höga på järngång med täkt lås och nykel samt sina fordringar, paneladt mellantak af breder, kakelugn af tegel eller mursten med 2^{ne} spjäll i forma, och dubbla dörrar i förstuga och köket, mellantak på sparrar samt i sistnämde rum eller köket fönster och dörr af ofvannämde beskaffenhet jemte spis med underslag och skandare af järn. Till förstuga dubbla dörrar af like högd som til de öfriga rummer på järngång med lås och regel samt trappa utanföre af stockar täkte med breder och dessutom en särskild trappa i förstugan til uppgång därifrån til vinden.

Byggnader 3,4,5,6

Hvilka hus det enligt Kongl. Majjts. Nådiga Resolution på al 1-mögens allmänna Besvärde: det 1 Augusti 1727 tilkommer Församlingens at å Prestegården bygga och därefter med nödiga anse-
ligarne och större Reparationer vidhålla, hwaremot Kyrkoherden eller Boställes innehafvanden åligger alla mindre förbättringarna å de samma verkställa, Och som Herr Wirzelius icke inne-
hafvar någon allodial Frälse egendom eller Sätet och Ladugård, hvilka.....

på

Till bostället befintliga och på wästra sidan om huvudbyggnad anlagde sten murade och hwallda källare är något förfallen men kan dock ännu i längre tid nyttjas, sedan hwalfwet som nu är aldeles bristfälligt och til en del in/fallit å nyo lägges samt til botande af ofvanbyggnaden och taket såsom felaktigt några hwarf, nya stockar och 1 lass näfver anskaffas, hvilka förbättringar det åligger afträdande sterbhuset at verkställ a och pröfwas kosta 20 k Banco.

Men elldenstund vid _rosten Wirzenii år 1772 skedde tilträde til denne Prestegård icke någon Syn blifvit hållen, utan han antagit Bostället i det skick hwari det samma då befinnits för godt samt erlådt sig ansvarat för all brist därpå hwarföre och

hans arfvingar äro pligtiga at answara för så väl Prosten Wirzenii som hans företrädares framledna Kyrkoherden Welins besittnings år, utgörande ifrån och med år 1757 til den 1 Maj näxtl. år en tid af 47 år.

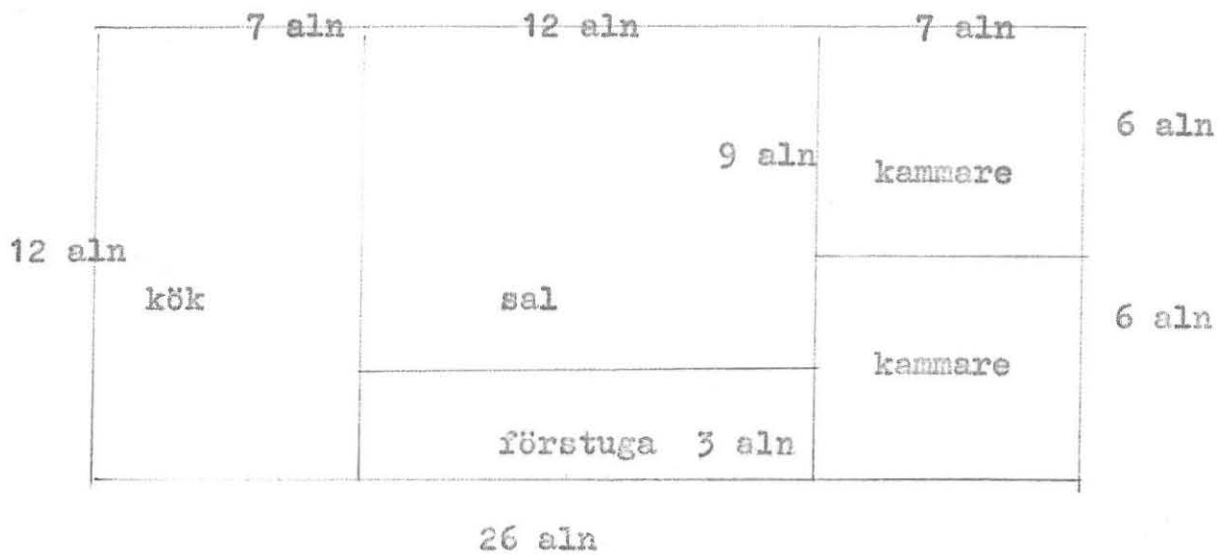
Huse Syn år 1757

Huus i Mangården: En Bålesbyggning af fur timmer år 1734 up- byggd uti en .. godt näfvertak, med wäggarne utantil behållna

Salen son år 10 1/2 aln lång, 12 1/2 aln bred och 7 aln hög finnes ett mellantak på sparrar lagt, ett fönsterluft på hwardera sidowäggen och tvenne fönster uti hwardera luft....

Andra Rummarne på andra sidan on salen äro 8 1/4 aln lång och 6 1/4 aln bred...

Tyrvis

Plaani, joka on piirretty katselmuskirjassa mainittujen mittojen perusteella. (1805)

Tyrvää

Pappilaa koskevia asiakirjoja
mikrofilmi n:o JK 1120
Turun maakunta-arkisto

År 1807 den 20 dageh i December månad hölls allmän Sökne Stämman i Tyrvis sokns Moderkyrka. Sedan Huse Syne Rätten utslag under den¹⁸ Sista Augusti förordnadt huru och hvad sätt samt af hvilka Tyrvis sokns förfallne Prästegård skulle byggas. Och byggnaden skulle nästa Sommar completeras.

Herr Directeuren Wirzenius medgaf att Charactersbyggnaden vore icke allenast det nödvändigaste utan oundvikelig och måste förelagas men ville tillika förhinder Sökn åborna att en sådan byggnad, utan Bygmestari och Sökne fullmäktig som anskaffar virket icke kan upföras därtill skulle äfven fördrar förslag för Sökne fullmäktigen att upföra kalk, glas, kakel ifrån brukmakaren, lås och järngång kakelugnsdörrar etc

KOSTNADER

16 arbetare uti 150 dagar	1600
Snickare för 150 dagar	200
Murmästare för 75 dagar	100
Glas mestare + tilbehör	60
Smedens arbete	30
Målare	30
6 st. kakelugnar med transport	120
En kista glas med transport	50
Linolja	20
Färger därtill	10
6 st. kakelugnsdörrar och dubla spiell	30
10 st. lås, 10 par järngång	40
Beslag till 20 fönster lufter med stormhakor	60
30 järn	30
6000 5 tums spijk	60
2000 4 " " "	16:3
666 st. 3 - 2 tums spijk	3:16
12 1/2 näfver til Charactersbyggnad	50
30 tolfte breder til takpaneling och fönsterboger	
samt foderbreder	60
20 tunnor kalk	20

Summa 2590

Byggmestarens lön och fulmäktigens arfvode som föranstaltar om allt detta

410

Summa 3000

MUSEOVIRASTO/ RAKENNUSHISTORIAN OSASTO
Työselostus

Tutkija

Aika

Tutkimuksen laatu

Pappilainventointi

Paikkakunta

Kaup.osa/ Kylä

Kortteli/ Tila

Tontti

Vöyri

Pappila

Osoite

Työselostus

Puhtaaksikirjoittamatonta käsikirjoitusmateriaalia.

Piirrokset

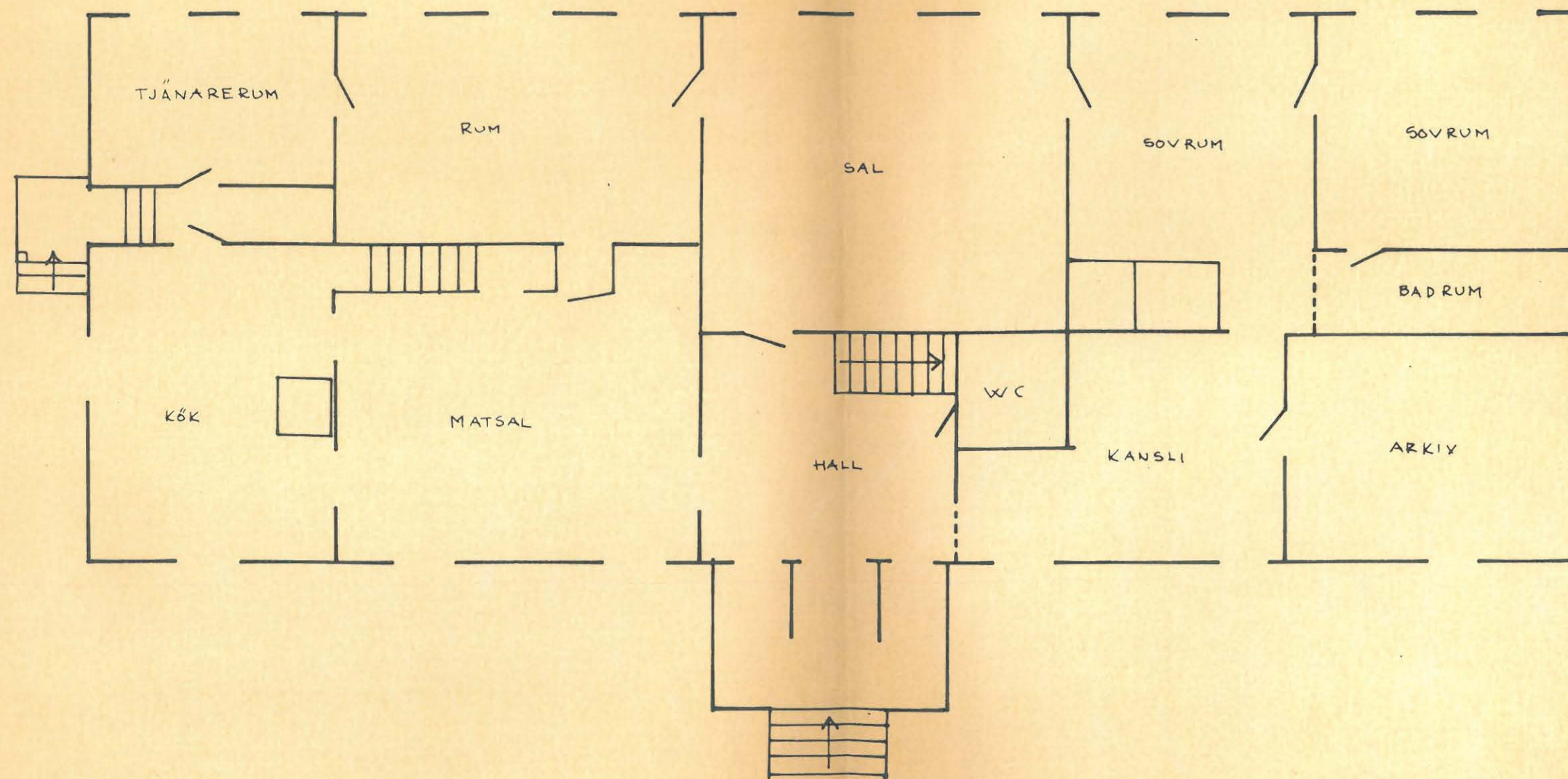
Pihan asemapiirros.

Pappilan pohjakaava.

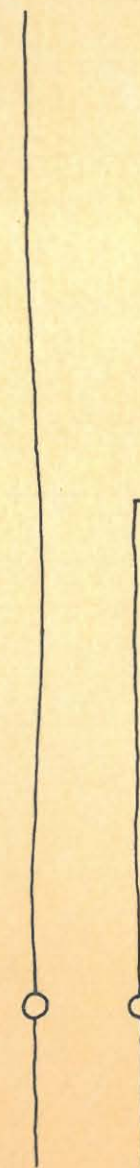
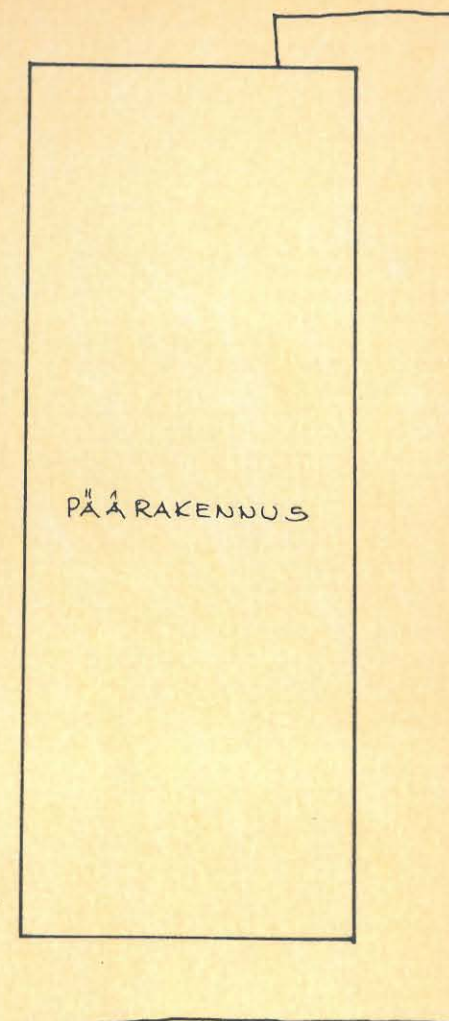
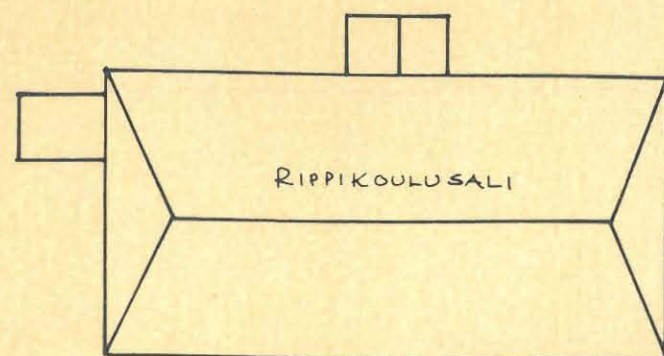
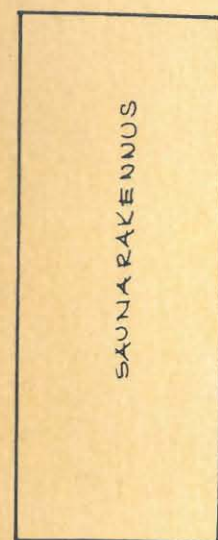
Kappalaisen pappilan pohjapiirros ja poikkileikkaus.

Valokuvat

Muuta

VÖYRI
 KHRAN PAPPILA
 KOP. C. EDENIN PIIRUSTUK-
 SESTA V. 1962 E. HÄRÖ
 MK 1/100

VÖYRI
MYHRBERGSLUND
Kop. C. EDENIN PIIRUSTUK-
SESTA V. 1962 E. HÄRÖ
MK 1/250

Schellie VÖYRI ①
Sv. L.H.S. 305, d. 12-14 (1946)

19.6.1827, Myrbergslund,
Röbix by, $1\frac{43}{48}$ delsm.
($\frac{1}{16}$ Wästers Skogård)

Herr Konkreets Persen
och kyrkoherden Carl
Fredrik Stenbäck

Parabol, 1825 "af granitens
under tak af vapnet och
söndst bakved, nyss
byggurde 78 alnar lång

innehållande på nedre balle
med sal $11\frac{1}{2} \times 10$ (eggn.)
formaket 8×10 saugkammare
 $7\frac{3}{4} \times 7$ bän, formaket til
vanster om sal $11\frac{1}{2} \times 7$
Saugkammare $7\frac{3}{4} \times 7$, of
formak $11\frac{1}{2} \times 7$, saug-

(2)
kammaren derrenså
~~7 3/4~~ 7 3/4 x 7, kammarså
en blodkammare 7 3/4 x 3 in,
farslupan 8 x 7, kabet
11 1/2 x 10 innså kabet
en kammare, samt de
kammare en farslupen från
kabet i mörk ordan af
byggningen samt bejd
deve farslupen från
kabet af skafferiet ifrån
den sloer farslupan
hoppa upp till den i 1
ynde utallade farslupen
spice som utfallas
sal 15 x 10, kammare 9 1/2 x 7 1/2,
farslupen 6 x 7 1/2

(3)

Orvild

Köpa rab. har 33 höga
foulerupler med bokstagar
tre rutor på ryggen och
se i varje luf,

14 franska järnar med
las och gangjern

under byggnaden gräns
kallare med regel halv
3 rum

Utkor pinnarull - att
mytt i fullt och för-
trappelig stund

Rovs St. else lypor bes-
tanta vinllan talliat

(4)

- 2 Bygghuset
- 3 Spannald-bod
- 4 Ett Wosthus
- 5 En rierod
- 6 En annan rierod
- 7 ett fähus
- 8 ett stall
- 9 2 bodar ^{caulsträtt}
- 10 Drängstuga med för-
slepa och hammar
från cuper sauger förfaller
- 11 En bordslupor, gammal ^{alltid}
- 12 En annan bordslupor, laree-
kates
- 13 Ett sovringshus
ett annat sovringshus, andra
14. ett Redskap-lider

15 trevne hemlige hus

5

16 ett fähus med föderode

En gammal byggnad
sal och fyra bänkar, samt
bänkskåp,

2 En sparnmålts bota

3 En rik byggnad

4 En annan rik byggnad

mycket gammal

gammal

5 Tre vne gamla redlides

6 ett ~~hemligt~~ hemligt hus

7 ett ^{vänligt} två gamla fähus

8 ett brännhus

9 En husbehöfs vatten mjöl-
gård

(6)

Kuudopäde

Pöytäkirja 1878
Siv. Pöytäkirjasta on
ryhtynyt myt, seuroja

Penkkipöytä
"luhti" sen alle ruoka aitti
myöskin, jannulätkä

Seuran laulu / laulu

Myrskylä, uros

(Johannes Teigenin Teij. (Johannes Teij.)
1835 Lars St. b.
Hän on aamulla

Joos Lagus
~~Esau Wegel~~

Q

[for Krook, Joos Lagus]

A. J. Bärde, 1906, cousin,
1924

Umanul Bärde 1925-39 ^{† vaur}
^{youngest of 4 sons, 3 daughters}

Helge ~~32-37~~

Helen Bärde

46-55 kpl
55- khr

8

Gambäl-pronstin

keskust. panna, kella
pönnuuse, pönnu.
kellavess

pönnu. h.

ent. kolenkum kuzor

sali

looleent

molekumma (ver. kelp. h.)

Arbeits

Kandia

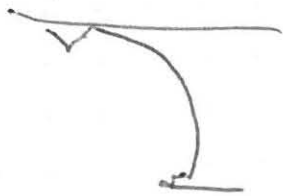
elene

ruokas.

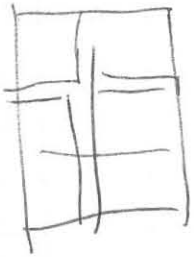
teittis

halls
(ent sali joss
& kellenac)
2 ver. kuz. myt

①

ist colossal,
helmpaule

Lepidopt Heimbürger

J. Hessler

VÖYRI

Vöyri, f. 1827, 19/5, totalarbets
tillsat, Carl Fr. Stenbäck

Tredde sekstus papulast; ellacmenenist

"Gästens byggnaden uppförd och fullbordad
år 1825 af gästarna under led af
mäster och sagat taket
tak, 48 b. pelar (med knutar) samt
8 alnar hög upp till takbaket, på
gästens fot af omkr. ~~1 1/2~~ 1 1/2 alnar
hög, uppförd på under ~~1 1/2~~ 1 1/2 alnar
med sal, 11 1/2 alnar lång 10 alnar bred,
förmarbet till höger om sal
sängkammare, kunnig, 1 förmarbet,

2 Bygghuset

3. spannsals bod
4. Westhus
5. rierad
6. rierad
7. fähus
8. stall
9. 7 bodar
10. Drängstuga
11. En ~~stuga~~ bodstuga
12. ena bodstuga
13. ett skurhus
14. ett Redskaps-ädel
15. trean hantling. hus

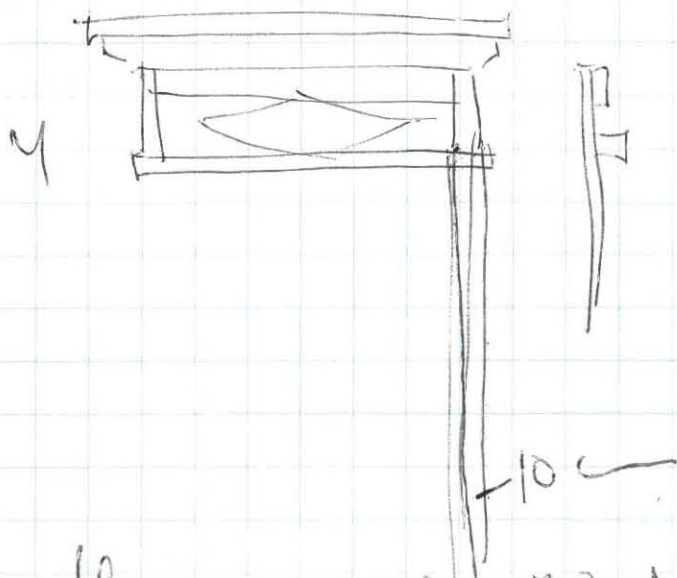
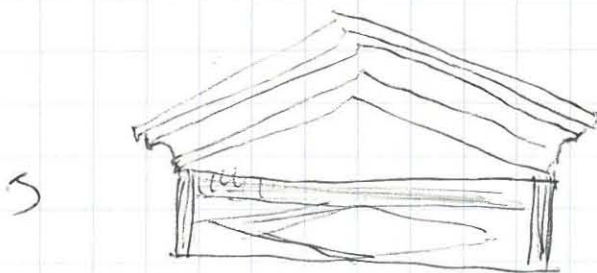
1. En gammal byggnad av granit under vapen och laborer och innehall. Det och pyse badmatta samt farslupva,

VOYRI

1. upplyndstus, lmar ruzoj, i. urteit.
2. vankalante, urke

18, - 18,5a

Stempel - aus 120, 120, 120
 alle 144 - " -

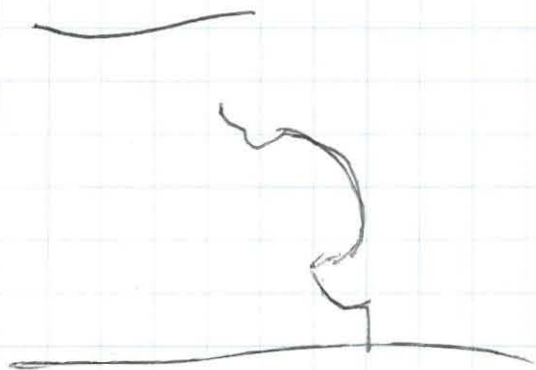
Werkstoff 90 - 120, 120, 120

Kasain seuosia ryylläe ylläde
 ledeä raudaslehtelä, velle-ukun
 vyöhyke n. 30 m, se äle kopeakko

3 [7] - kypine leste, siit
 aukaileu, kuroaan ala's väljeli-
 taan saakko, kuyalan korb, n. 60
 m,

Huonekork. ylab. 316

200 + 120 kkuus, alaste
 korb, maast 90

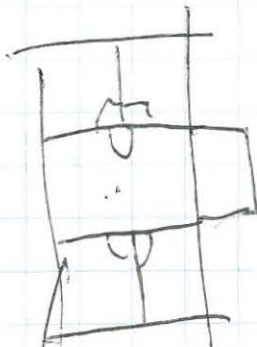
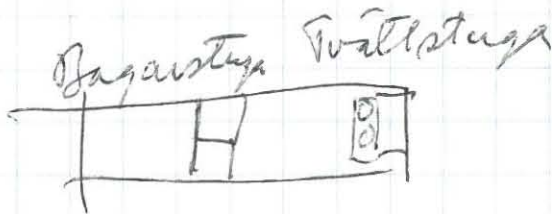
MYRBEQSTUND

Punktelin

7.6 ha, 1.6 ha tott. + hup. + länd

7.6 ha, 1.6 ha tott. + hup. + länd

Rodalegron
marwackel,
Sodalegron
men

flöjantiga
Sodkenstuga

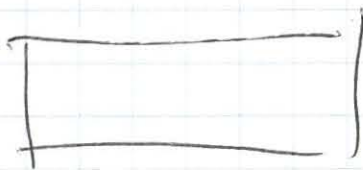

Tjälaluanitta

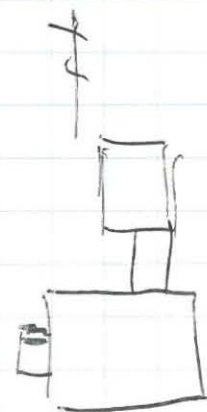
Rudskanitta

"keij."

Pentilaga

Verbon, 150 m

Atta

Võrõborõ, 1,5 h. + punkt,

Pappilabsi, 1690, / Paikallin täanduse
jälle (~~1684~~)

(Võrõ Soodeus history, I, ³Prere Akerk ¹⁰⁰¹
100 1937
A. 194)

Võrõborõ

muudatseb. 293

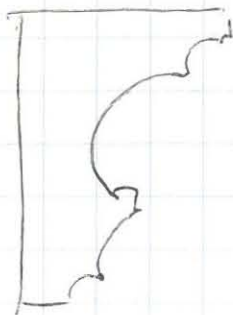
paalykronas 288

(Sali Dorale)

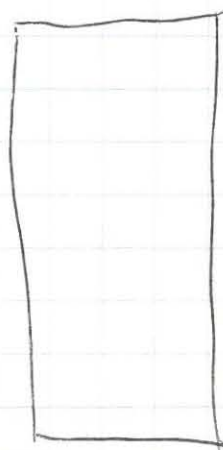
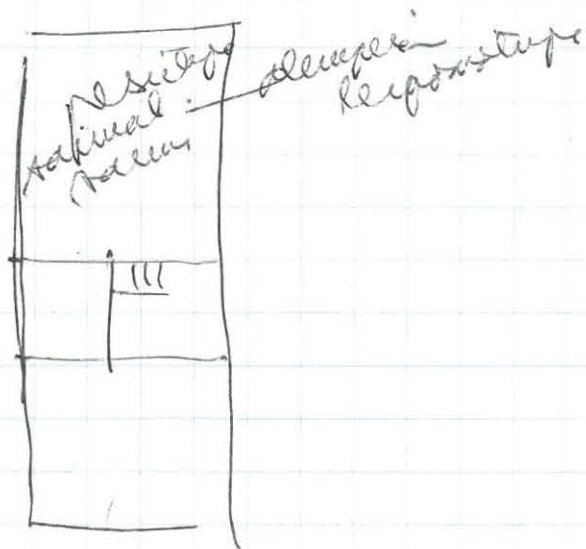
oet alab. 195×97

keene .. $170 + 110$

korb. maast 80

publitéra

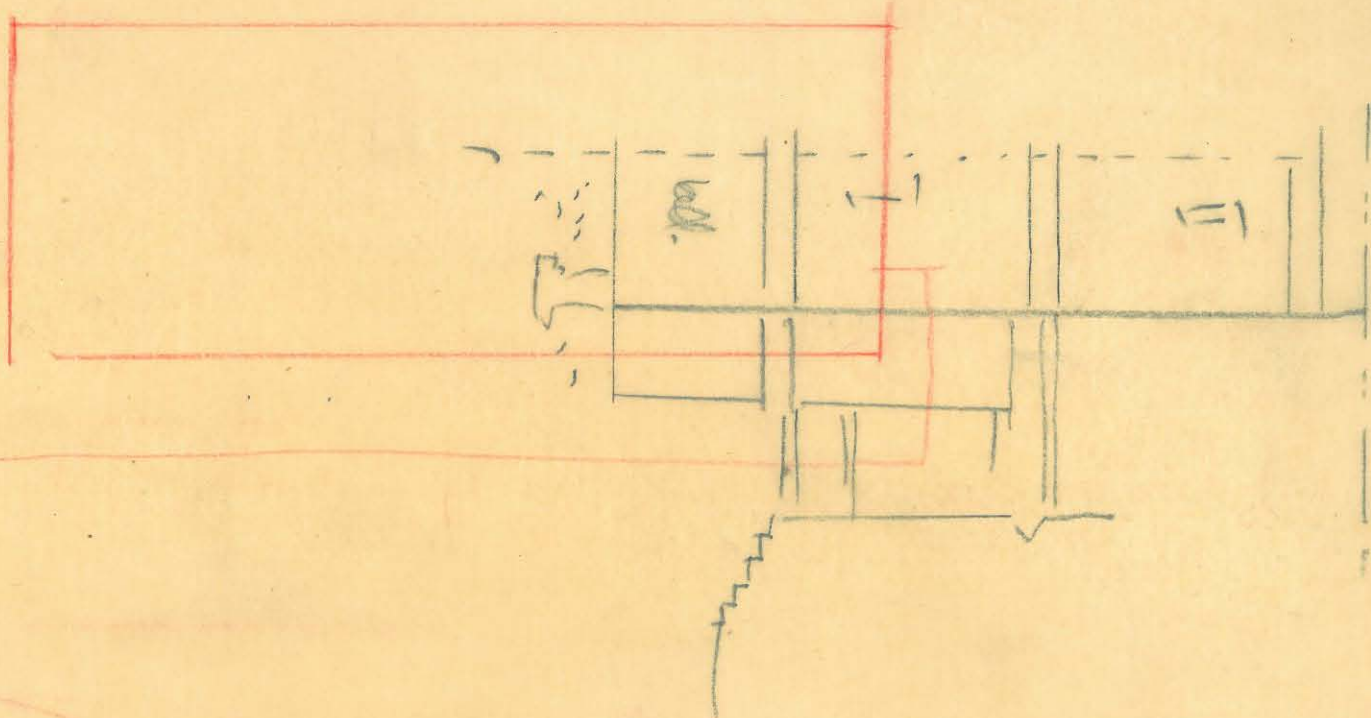
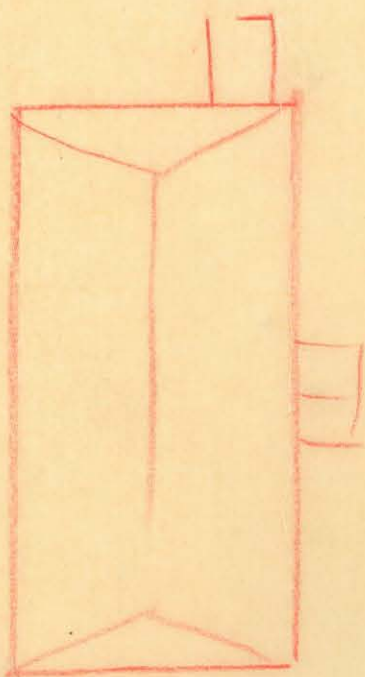
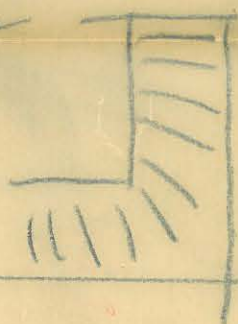
Wind

Person

Person

Wind

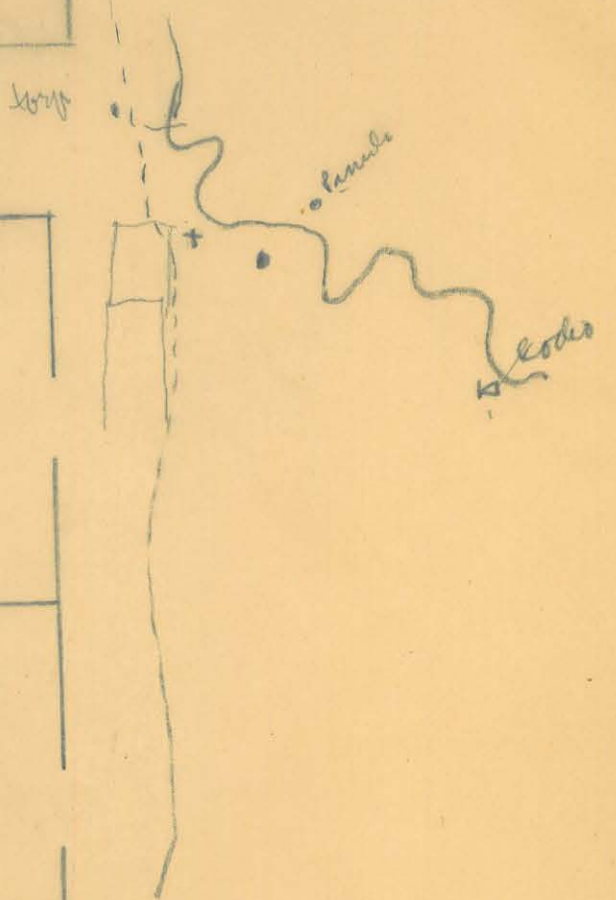
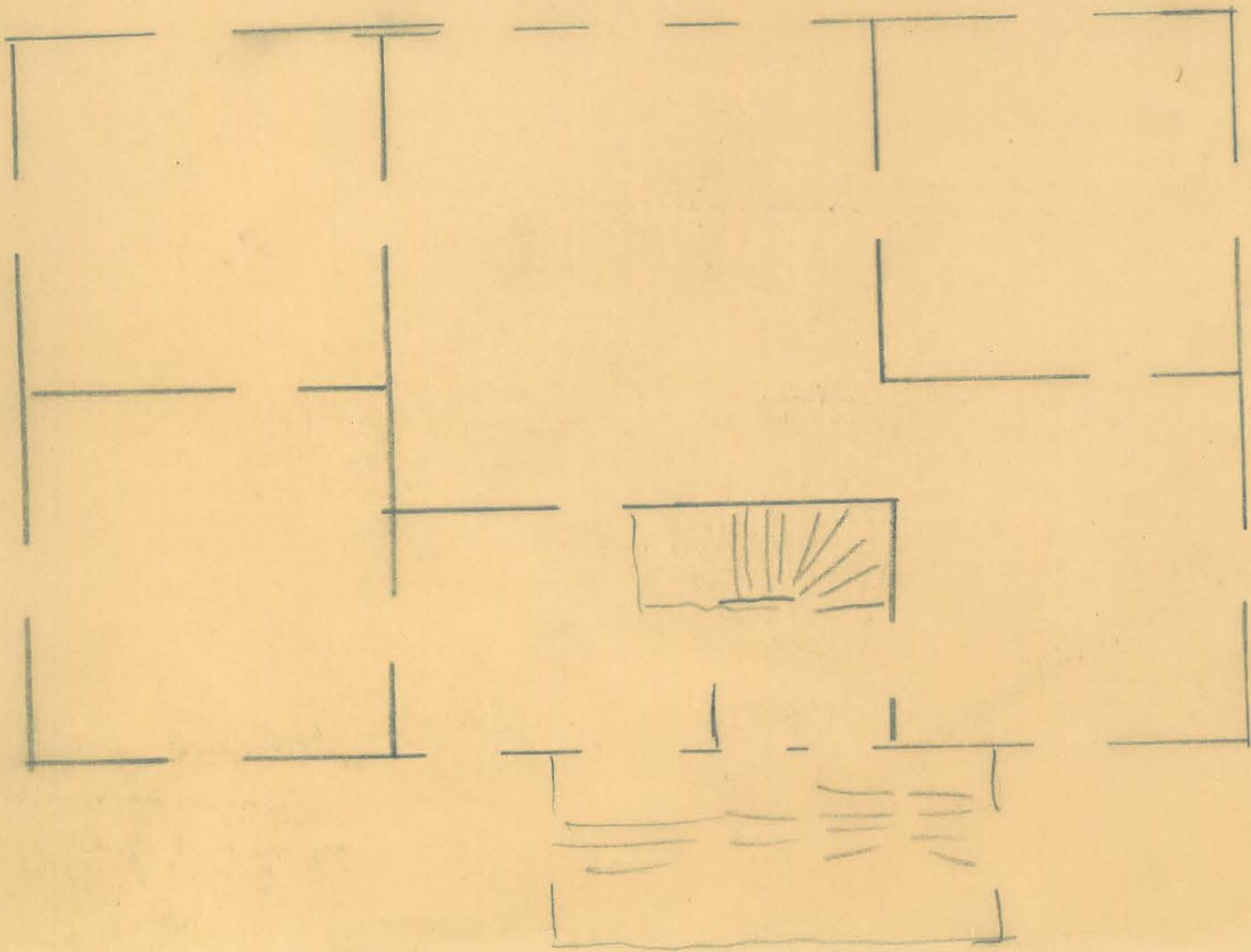
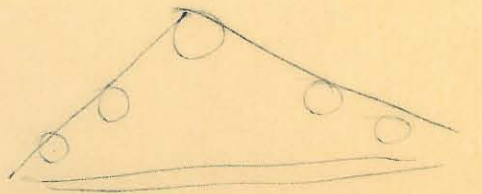
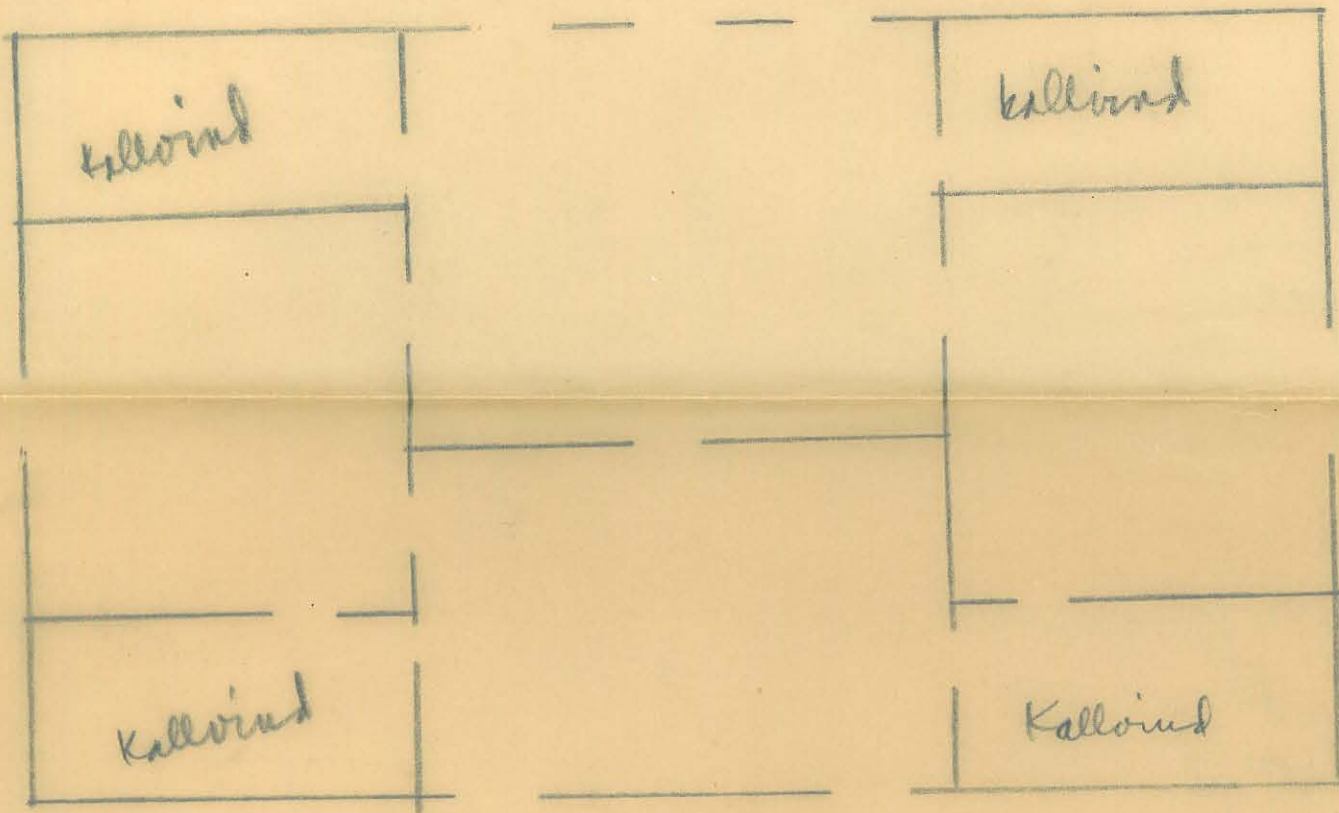
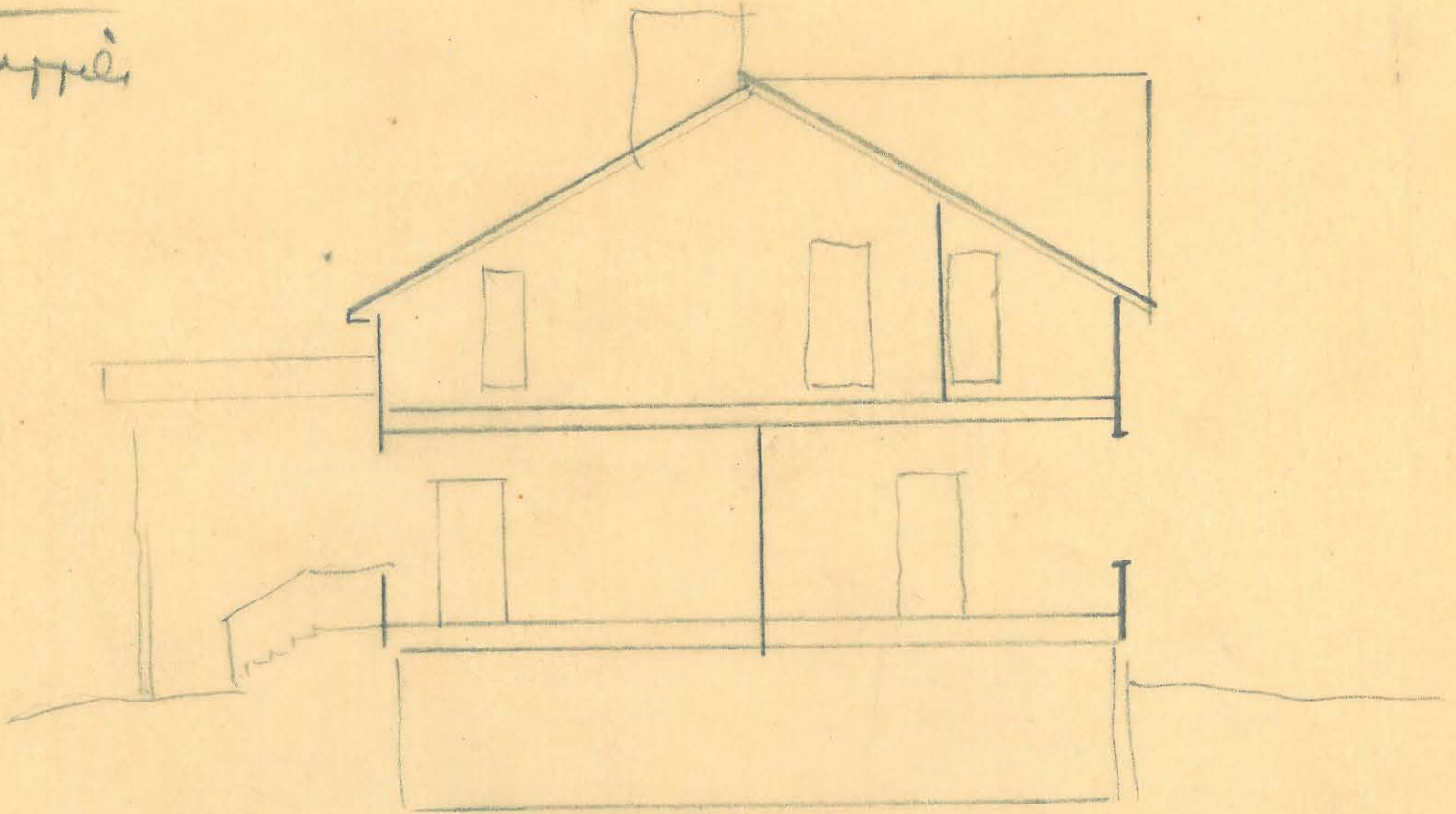
Holz
(unverputzt)

publ

VÖRÖBORO

Kapitel, pappi

(110)